

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izjemoma nedelje in praznike — Inzerati do 80 petur vrst 8 Din 2, do 100 vrst 8 Din 2.50, od 100 do 300 vrst 8 Din 3, večji inzerati peti vrsta Din 4.— Popust po dogovoru, inzeratni davek posebej — Slovenski Narod velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.—. Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knašjeva ulica št. 5
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26

Podružnice: MARIBOR: Strossmayerjeva 3b — NOVO MESTO: Ljubljanska c., telefon št. 26 — CELJE: celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65; podružnica uprave: Kocenova ul. 2, telefon št. 190 — JESENICE: Ob kolodvoru 101.
Poštna hranilnica v Ljubljani št. 10351

Nova rumunska vlada na delu:

Prvi ukrepi proti rumunskim židom

Popolnoma fašistično-rasistični kurs novega režima — Židje bodo izločeni iz javnega življenja — Ustanovitev fašistične milice — Opozicijski tisk zadušjen

Bukarešta, 30. dec. br. Nova rumunska vlada je že začela izvajati svoj krščanski program, kakor je napovedal ministrski predsednik Goga novinarjem takoj po zapremitvi vlade. Na prvi seji vlade, ki je bila še iste noči, je vlada brzojavno razrešila vse dosedanje okrožne prefekte. Na njihova mesta so bili imenovani novi iz vrst krščanske stranke, po večini izrazite antisemite.

Včeraj popoldne je imela vlada drugo sejo, na kateri je razpravljala o podrobnem izvašanju svojega programa. Že prvi ukrepi kažejo, da so imeli prav oni, ki so napovedovali fašistično-rasistični kurs notranje politike. Prvi sklepi vlade so namreč: prvi židom, ki jih hoče vlada siliti kakor v Nemčiji, popolnoma izločiti iz gospodarskega in političnega življenja. Ob

enem pa se pripravljajo tudi ukrepi za uvedbo režima po fašističnem vzorcu. Vlada misli osnovati svojo posebno milico po vzorcu Mussolinijeve milice in Hitlerjevih udarnih oddelkov. O sklepih včerajšnje seje vlade je bil izdan naslednji uradni komunikat:

Na svoji snočni seji je rumunska vlada sprejela v načelu te sklepe:

1. Nacionalizira in očisti se rumunski tisk, ki bo odsej državna ustanova. S tem v zvezi bo tudi urejeno vprašanje profesionalnih novinarjev.
2. S trga in s podjetij se mora odstraniti židovski kapital in kapital tistih, ki zastopajo žide.
3. Iz vseh upravnih uradov se morajo odstraniti vsi židi.
4. Vsem zasebnim podjetjem bo naročeno, da naj sprejemajo v službo samo nacionalne elemente.

List »Porunca Vermine«, ki je last Goga, piše, da misli vlada ustanoviti fašistično milico, ki bo pod kontrolo državnih oblasti. V izvašanju teh sklepov je vlada na svoji snočni seji sklenila, da takoj prepove izhajanje listov »Adeverul«, »Dimineatul« in »Lupta«. Listi so bili last židovskih delniških družb in ves uredniški zbor je bil »ustavljen« skoraj iz samih židov. Ti listi so pisali proti fašizmu in levčarsko in so napadali Italijo. Dalje je bilo sklenjeno, da se takoj razveljavi 100.000 »dovo« in se jim imeli židje za prodajo alkohola. Vlada je tudi sprejela odredbe, ki naj znižajo cene živilom. Vlada pripravlja tudi zakon o razlastitvi vseh zemljiških posestev, ki jih imajo židje.

V ostalem opozarjajo v vladnih krogih na to, da je nova vlada močne roke in se je sestavila po volji krone, ki je hotela apelirati na osebnost posebne energije. Mislijo, da je takšna osebnost Goga, ki je kot notranji minister pripomogel k odločnim zmagi maršala Avaresca pri zakonodajnih volitvah leta 1926. V nekaterih krogih menijo, da bi nove volitve pod Gogovo vlado mogle prinesiti narodno-krščanski vladni rasistično večino. Vlada bo videla svojo glavno nalogo v tem, da kanalizira desničarska stremeljenja v škodo »železne garde«, katere pravkaršni uspeh je očito vzmernil voditelje države. Naloga vlade bo težka, ker bo imela opravka z žilavo opozicijo »železne garde«, narodne kmetijske stranke in morda tudi liberalov.

Pariz v znaku generalne stavke

Ustavljen je ves promet — Vlada je odredila mobilizacijo prometnega osebja in pozvala na pomoč vojaštvo

Pariz, 30. dec. br. Stavka živilskih delavcev v Parizu je dobila danes značaj generalne stavke, ker so se jim pridružili vsa mestna podjetja, transportni delavci in soferji avtobusov in taksijev. Sedaj stavkajo vsi vozniki, vsi avtobusni soferji, vsi tramvajski nameščenci, nameščenci pariske lokalne železnice, delavci po plinarnah, električnih centralah pri vodovodu in drugih mestnih podjetjih. Obstaja nevarnost, da se stavki priključijo še železničarji in poštarji. Zaradi stavke je zastalo vse delo po mestnih pariskih uradih, tovarnah in trgovinah. V velikih in industrijskih podjetjih so nastale hude motnje, ker davi na stotisoče delavcev ni moglo priti pravočasno na delo. Po pariskih bolnišnicah so danes vsi nameščenci priredili za 2 uri protestno stavko, tako da v tem času zdravniški niso mogli opraviti nobene operacije, niti kako drugače pomagati bolnikom. Pariske ulice so bile davi strašno onesnažene, ker jih ponoči nihče ni očistil. Po mnogih odločitvah na periferiji mesta so morali prekiniti delo, ker niso ob pravem času prejeli potrebnih sirov.

Zaradi stavke je bila varnostna služba v Parizu silno ojačena. Ministrski predsedstvo, predsedstvo republike, in druga javna poslopja so močno zaščitena. Alarmirane so tudi vse vojaške posade v neposredni pariski okolici. V tovarniškem okrožju Colombu so stavkujoči delavci priredili včeraj večje demonstracije. Policija je obkolila tudi vsa skladišča živilskih potrebščin. Po železniških postajah je zavladal pravi kaos. Na stotisoče položaj leži po skladiščih in na prostem okrog njih.

Sprito takega položaja se je vlada odločila za mobilizacijo osebja prometnih uslug. Vlada je zasedla tudi vso prevozna sredstva, da zagotovi dovolj živil. Govori se, da mislijo tudi železničarji začeti s stavko. Da zagotovijo redno obratovanje elektrarn, plinarn in vodovoda, je vlada pozvala iz Bresta 100 pomorskih oficirjev, mehanikov soferjev in elektrotehnikov, ki bodo nadomestili delavstvo, ki v Parizu stavka.

Po snočni seji vlade je ministrski predsednik Chaumetous dal izjavo, v kateri je poudarjal da gre predvsem za to, da se čim prej znebi odpravi javni promet v Parizu. Za to je treba delavoljubnih, ki so se deloma

že javili pri podzemski železnici in katere je treba sedaj šteti za vojaštvom pred nami stavkajočih. Ministrski predsednik Chaumetous je izjavil, da je položaj zelo resen, da pa je vlada odločena za vsako ceno obnoviti normalni promet. Sedanje stavke so izbruhle v okolnostih, ki ne dopuščajo nobene dvoma o namerah stavkajočih in o političnem ozračju. Ministrski predsednik je končno apeliral na prebivalstvo in na razum stavkajočih.

Socialisti odobravajo stališče vlade

Pariz, 30. dec. AA. Havas: Na snočni seji socialističnega poslanskega kluba je Leon Blum razlagal stališče vlade o stavki Socialistični klub je soglasno odobril stališče vlade in po socialističnih ministrskih stališčih izrazil zaupanje celokupni vladi v tem vprašanju.

Proglas pariškega župana

Predsednik pariške občine Fayaut je objavil prebivalstvu proglas, da naj ostane mirno. Nameščence pa opozarja, da niso bili upravičeni začeti s stavko, ker jim je občina ravno ta mesec zvišala in zenačila plače. Zato poziva delavce in nameščence, da naj se vrnejo na delo.

Hude posledice prometnega kaosa

Pariz, 30. dec. Včeraj popoldne sta trčila skupaj avtomobila načelnika kabineta ministra Faure. Lagorzet, ki se je vozil z ženo in sinom. V drugem avtomobilu pa se je vozil znani industrialec Michelin. Udarca je bil tako hud, da so Lagorzet, njegova žena in sin kmalu nato umrli. Michelin pa je zelo težko ranjen.

Stavka končana!

Pariz, 30. dec. br. Sprito energičnih ukrepov vlade je bila generalna stavka danes popolnoma prekinjena. Nameščenci vseh mestnih podjetij, avtobusov in podzemskih železnic so se vrnili na delo.

Japonski ultimatum Šansiju

Če se Kitajci ne umaknejo, bodo Japonci bombardirali vso pokrajino

Tokio, 30. dec. br. Agencija Domei poroča, da so danes japonski letalci metali po vsej južni Kitajski letake, v katerih obveščajo prebivalstvo, da je vrhovni poveljnik japonskih čet poslal poveljniku kitajskih čet v pokrajini Šansi ultimatum, v katerem zahteva, naj takoj prekine sovražnosti in umakne kitajske čete na skrajni jug. Obenem zahtevajo Japonci, da kitajski poveljniki v tej pokrajini stopijo v stike z japonskimi poveljniki in sodelujejo z njimi. Vsak komunistični vpliv se mora popolnoma izločiti. Če te zahteve do jutri popoldne ne bodo izvršene, bodo japonska letala bombardirala vso pokrajino, obenem pa bodo japonske čete z vseh strani vkočale in v zasedle vso pokrajino. Danes se je Japoncem posrečilo, da so izkralji večje oddelke na otoku Voughan ob ustju reke Kanton v neposredni bližini angleške kolonije Hongkong.

Naglo prodiranje v Šantungu

Sanghaj, 30. dec. AA. Japonske čete prodirajo ob železniški progi v Šantungu tako naglo, da so se kitajske čete v paniki umaknile proti jugu. Prelom so zapustile Šentao, so oropale japonske trgovine ter razstrelile japonsko šolo in bolnico.

Letalski napadi na železnico Kanton-Hankov

Hankov, 30. dec. AA. Japonska letala so ponovno bombardirala železniško progo Kanton-Hankov. Zdi se, da nameravajo s sistematskim rušenjem železniške proge popolnoma izolirati Hankov.

Anglija ni zadovoljna

Tokio, 30. dec. br. Odpravnik poslov angleškega posla v Tokiju je danes izročil v zunanem ministrstvu novo noto angleške vlade, v kateri izjavlja, da se ne more zadovoljiti s poročilom japonskih vojaških oblasti glede napada na angleško topničarko »Lady Byrd« ker je v popolnem nasprotju z ugotovitvami angleških oblasti. Angleška vlada si pridržuje končni odgovor na japonsko opravičilo, ki ga sedaj skrbno proučuje.

Ostavka predsednika Kuomintang

Sanghaj, 30. dec. AA. Po vstopu iz Hankova sta predsednik osrednjega političnega sveta Vangčingvej in glavni tajnik general Changsun podala ostavko, ki je bila sprejeta. Ta dogodek tolmačijo v tem smislu, da se utrjuje vojaška diktatura vzhodnega Čangkajskega.

Uveljavljenje nove irske ustave

Od včeraj dalje je Irska samostojna

Dublin, 30. dec. AA. Ob uvedbi nove ustave je de Valera govoril po radiu in izjavil, da pomeni nova ustava usrečitev vseh zamisli za popolno neodvisnost. Poudarjal je, da naj Irci uvedejo svojo ustavo povsod tam, kjer žive Irci.

Dublin, 30. dec. AA. Nova irska ustava o svobodni državi Irski z de Valero kot predsednikom vlade, določa predsedniku plačo 15.000 funtov šterlingov.

De Valera in ministri so se odpravili danes z avtomobilom, ki ga je spremljal oddelek konjenice, v kateri so bili slavnostni službi božji. Židje in protestanti so se udeležili svečanosti v svojih svetiliščih. Priredili so tudi vojaško paradu, drugih ljudskih veselja pa ni bilo. Na vseh državnih poslopih vise zastave. Ekstremni republikanci so obesili na svojih hišah črne zastave.

Vladno glasilo pravi, da spada odslej vsaka zveza z Veliko Britanijo v preteklost in da je Irska poslej sama gospodar

svoje usode, glasilo opozicije, naklonjene Veliki Britaniji, pa pravi, da se sme odstranitev kraljevega imena iz ustave smatrati za navadno slepilo, zaradi česar pomeni vse skupaj samo to, da bo kralj priznan, kadar bo potreba za to. Nova ustava se sme smatrati za prazno formulo.

Kaj pravijo v Londonu

London, 30. dec. Včeraj je bilo iz predsedstva vlade objavljeno, da nova irska ustava ne menja odnošajev med Irsko in britanskim imperijem. Angleški vladci so potrdili to mnenje tudi zastopnik Avstralije, Nove Zelandije, Kanade in Južne Afrike. Vendar pa vlada ne more sprejeti novega imena Irske in tudi ne more sprejeti na znanje tistih členov ustave, ki govorijo o razkritvi irske suverenosti tudi na tiste dele Irske, ki so v okviru angleškega kraljevstva. Tako meni angleška vlada, da velja novi naziv Irske samo za ozemlje svobodne irske države.

Težavno reševanje egiptске krize

Poseben odbor bo skušal izravnati spor med vlado in krono

Kairo, 30. dec. O. Kriza vlade, ki je nastala zaradi spora med krono in vodilnimi prvaki vladovske stranke, je bila v zadnjem trenutku odložena. Po prizadevanju angleških in domačih državnikov je bilo sklenjeno, da bo vsa sporna vprašanja proučil poseben odbor, ki bo pripravil tudi kompromisne predloge, da bi se zaavoljili obe strani. Kralj Faruk je pristal na imenovanje tega posebnega odbora in ga je tudi že imenoval. V odboru so sedanjí predsednik vlade in vsi bivši mi-

nistrski predsedniki, predsednika zbornice in senata, šefi kraljevih kabinetov, ministri za pravosodje, nekateri višji uradniki, predsednik kasacijskega sodišča in drugi. Predlogi, ki jih bo pripravil ta odbor bodo predloženi kabinetu Nahas paše. Če bo nanje pristal, bo Nahas paša dobil mandat za sestavo koalicijske vlade, če pa bi jih odklonil, bo kralj povelil mandat za sestavo nove vlade predsedniku zbornice dr. Ahmedu Maher paši ali pa voditelju opozicije Muhamedu paši.

Čigav je Teruel?

Barcelona, 30. dec. AA. Snoči je bilo objavljeno: Pri zavzetju semenišča v Teruelu smo ujeli tudi mnogo uglednih osebnosti, ki se skrivajo pod tujimi imeni. Republika letala so podila nacionalistična letala tja do Saragose. Republika čete so našle v semenišču poleg orožja tudi mnogo važnih listin.

Solamanca, 30. dec. AA. Havas: Nacionalistična radijska postaja je objavila: Ko smo takoj v začetku padca Teruela omenili, da je mesto v naših rokah je barcelonska vlada zagnala tako vprašanje, da je moral ves svet misliti, da naše vesti niso točne. V zadnjem času pa dejstvo ni bilo mogoče več prikrijevati in rdeči tisk je začel pisati o borbah za Teruel. Kajti borba na teruelški fronti je res čudna. Tako sedaj naš letala podpirajo gibanje čet generala Arande, ki je že zavzel vse višinske točke po načrtu vrhovnega poveljstva. Res je, da imajo rdeči ogromno žrtev in da se njihovi vojaški stalno predajajo našim prednim oddelkom. Naši so sedaj začeli z močno ofenzivno na vseh delih fronte. Ofenziva se ogledno razvija.

Vatikansko odlikovanje čsl. zunanega ministra

Praga, 30. dec. AA. Praški kardinal-nadškof dr. Kasnar je včeraj obiskal zunanjega ministra dr. Kamila Krofto in mu izročil pozdrave in blagoslov sv. očeta. Izročil mu je tudi kolajno paneške akademije znanosti, ki mu jo je podelil sv. oče.

Roparji odnesli 1.8 milijona frankov

Troyes, 30. dec. AA. Včeraj popoldne je šest roparjev, oboroženih z revolverji, pokradlo na ulici, ki so ves dan nihirali po ulici, pri raznih obvezanih tukajšnje podruž-

nice Narodne banke. Pred vstopom v podružnico so trem slugam iztrgali iz rok velike listnine in odnesli 1.800.000 frankov. Pobegnili so z avtomobilom.

Zaroka nemškega prince z rusko veliko kneginjo

Berlin, 29. dec. AA. Druzi princ Ludvika nemškega prestolonaslednika sine Ludvika Ferlinand se je zarobil z veliko kneginjo Kiro. Velika kneginja Kira Kirilovna se je rodila 1. 1909 v Parizu, princ Ludvik Ferlinand pa 1. 1907 v Potsdamu. Princ Ludvik Ferlinand je služil v nemškem vojaškem letalstvu.

Usoden požar v francoski umobolnici

Pariz, 29. dec. d. V umobolnici Montredon v Le Puvu, glavnem mestu francoskega departementa Haute Loire, je v soboto ponoči izbruhnil požar, ki se je sile razširil. Gasilci so ga silno težko ugasili. V razvalinah so našli osem trupel. Med žrtvami je umobolnica 12 najbolj nevarnih bolnikov. Umobolnica je bila ena izmed največjih v Franciji ter je bilo v njej nastanjenih okoli 3.000 bolnikov, ki so bili med požarom vsi v smrtni nevarnosti.

Smrt čl. konzula v Chicagu

Chicago, 29. dec. AA. Tu je umrl 56-letni češkoslovanski konzul Jaroslav Smetka. P. d. lezal je neuspešni operaciji. Smetka se je odlikoval v bojih za češkoslovansko neodvisnost. Nastanovljen je v Chicagu češkoslovanski konzulat in je bil n. o. 17 let čl. generalni konzul v tem mestu.

Krmite uboge ptičke!

Politični obzornik

Nemška propaganda

Londonski dnevnik »Daily Herald« je tedaj objavil članek o nemški propagandi v inozemstvu. List trdi, da je bila nemška propaganda prav letošnje leto izredno intenzivna in aktivna. Po vsem svetu je imela razpredene svoje mreže. Zlasti pa je bila delavna in podjetna v jugovzhodnem delu Evrope, kjer pa je imela tudi največje uspehe. »Daily Herald« pravi, da je Nemčija samo letošnje leto izdala v propagandistične svrhe naravnost ogromno vsoto 20 milijonov funtov šterlingov, kar znaša v našem denarju 4 milijarde 320 milijonov dinarjev. Na čelu te nemške propagandistične akcije stoji dr. Bohle, ki neprestano potuje po Evropi in razpenja svoje mreže. Dr. Bohle je bil prvotno angleški državljani in si je šele kasneje pridobil rajhovsko državljanstvo. Moč si je ustvaril celo armado agentov, ki šteje nad 25.000 mož, v njegovi službi pa je še 4250 tujcev. V tej armadi je tudi mnogo žensk, ki opravljajo najbolj zapadne posle in se nahajajo čisto na zelo odpuhlih mestih. Ti tajni agenti dobivajo taina in zaupna poročila s 45 strani. Gmotna sredstva za to propagando se jemljejo iz raznih fondov, ponajveč pa iz fonda za podporo brezposelnih in siromakih državljanz Razkritja »Daily Herald« so silno učinkovala na vso angleško javnost in je že več poslancev izjavilo, da bodo o teh razkritjih vložili interpelacije v parlamentu. — Pariški »L'Oeuvre« pa priobčuje vesti, da se je v največji tajnosti vršil v Berlinu sestanek voditeljev 600 najvažnejših organizacij izvenrajovskih Nemcev, ki se ga je udeležil kajpak tudi dr. von Bohle. Udeležencem je dal dr. Bohle zaupna navodila, kako morajo postopati v posameznih državah. Zaupnikom iz Anglije je bilo naročeno, naj pospešajo vso svojo pozornost največji konstrukciji angleških vojnih letal in motorizaciji 6 angleških divizij. Ta letala in te divizije bi namreč imele stopiti takoj v akcijo v primeru, ako bi Nemčija napadla Francijo. Na sestanku je bilo sklenjeno, da dobe inozemski agenti potom tajnih okrožnic posebna navodila, kako bi se dala, ako ne podvojiti, pa vsaj znatno povečati aktivnost nemških inozemskih organizacij. —

„Iz bukeve naše kranjše spakedranje“

Med »Drobtinami« objavlja revija »Misel in delo« to-le uspešno satiro na histerični slovenoborski pokret: »Što let bo že tega, kar žele si, France, da b' bil prepri s sveta pregnan. No, takrat n' b'lo mogoče, ker je cenzura b'la »Zdravico« tvojo zaplenila. A' zdaj je Kranjecem tvojim zlati več prišel. Veš, kar je slovensko, ne sme bit' več slovensko, samo latinsko »uzmaj se učimo, kakor lovci v pustolovskih zgodbah. Jezika godijo mešamo nevturino. Zdaj pod zimo gledali smo senco unstranske glorie in slikah bratov Šubičev. A' pa je našel vsakdo pot do tje, ne vem, Slovenci so vabili s'cer: le polje gleda, ker razstava je odprta. A' mi smo vajeni bolj sejemskega razstava, tam letos b'la je sedemnajstje je otvorjena — uradno. Samo Slovencem kranjskim pa je b'la vpeljana. In zdaj se mi ne čudi, če ne vem, a' ve Ljubljana, kdo je bil vpeljan: a' plemo ali rod, a' narod ali ljudstvo, a' morebit razstava, ali brata Šubica? Veš, tud' novinarsko razstavo smo otvorili in b'li na časnikarski smo koncert povabljeni. V kraljevini so imeli delavci zaščito, a v kraljestvu pridejo pod varstvo kot dekle nedoletna ali otroci neboljani. Sploh vsega imamo na pretek. Še narod se nam je podvojil, odkar Slovenarij Slovence pameti uče, ima tud' glavno mesto dve glave: Beograd in Belgrad. Kdo zna, kdo ve, kako to razjasnit? »Pisare« nam pravi: Kar po svoje jo zarobil Počakal, bre, tako ne gre! Morda nam to razsodi advokatska »komora, a' morebiti zbornica odvetniška, a' v tretje advokatska zbornica. Če bo naš trud zaman, pa še v četrti pojdemo inštanco — v komoro odvetniško, razsodi s'ami senco oslovo — ne več po gordijsko, kar po gorjanskole.

Narodna odbrana razpuščena

Ljubljana, 30. dec. Davi ob 9.30 je prišel v prostore Narodne odbrane v palači Grafike na Marsykovci cesti policijski komisar v spremstvu stražnikov in policijskih uradnikov ter sporočil, da je s odlokom kraljeve banske uprave v Ljubljani oblastni odbor in vse krajevne organizacije Narodne odbrane v ljubljanski oblasti razpuščene, njih prostori se pa zapletajo. Policija je pregledala vso imovino in napravila seznam.

Curih, 30. decembra. Beograd 10. Pariz 14.6775. London 21.6175. NewYork 432.50. Bruselj 73.40. Milan 22.75. Amsterdam 240.60. Berlin 174.25. Dunaj 80.30. Praga 15.12. Varšava 81.80. Bukarešta 3.25.

DANES PREMIERA VELEZABAVNEGA FILMA
KINO UNION NA SKEDNJU
Telef. 22-21
(Spiel auf der Tenne)
Sodelujejo igralci poznani iz filma »Žene vladajo«. Film prekaša po svoji zabavnosti vse, kar je bilo aličnega do sedaj prikazano. Igra osreči kar štiri pare, ki na zakon kar nič niso mialili. — Kdor hoče nasmejati v novo leto, bo našel razvedrilo pri tem filmu.
PREDSTAVE: OB 16., 19.15 in 21.15 URI

Kako si pomagajo nezaposleni kovinarji

Če bi se hoteli preživljati, bi morali prirediti vsak teden nabiralno akcijo

Ljubljana, 30. decembra. Bivši delavci in uradniki Strojnih tovarnov in livarn preživljajo za najnežje čase najostreje krize: celo v letih najhujše gospodarske krize ni bilo v Ljubljani toliko nezaposlenih kovinarjev in še tedaj so imeli nezaposleni več upanja, da bodo dobili delo. Nezaposlenih je 237; zračunali so, da bi nezaposleni uradniki in delavci Strojnih tovarnov z družinskimi člani vred potrebovali za najnujnejšo prehrano od 35.000 do 40.000 din na teden. Že iz tega sprevidimo, da ni tako lahko vprašanje, kako se naj preživlja toliko ljudi, ki jim ne morejo več pomagati socialne ustanove in organizacije. Delo v Strojnih tovarnih počiva že od 18. oktobra, a že prej so bili livarji več tednov brez dela. Najprej so se nezaposleni kovinarji začeli obetati na borzo dela in mestni socialni urad zaradi podpor. Podpore na borzi dela, ki so zelo skromne, so kmalu izpili. Organizacija kovinarjev si je prizadevala, da bi mestni socialni urad izplačal delavcem kot brezobrestno posojilo v kompenzacijo za delavske terjatve pri podjetju okrog 80.000 din, nakar pa mestno poglavarstvo ni pristalo. V začetku tega meseca so mnoge družine nezaposlenih kovinarjev trpele že občutno pomanjkanje, zato je zaupniški zbor sklenil, da je treba ukreniti nekaj čim prej, 6. t. m. so razpisali podjetjem in zasebnikom okrog 600 prosejnih za napovedjo, da delavstvo namerava organizirati nabiralno akcijo, ter da se bodo nabirali oglašili prihodnje dni pri njih. Nabiralna akcija je bila končana te dni, če izvajamo nekatera podjetja in ustanove, ki so obljubili prispevati, a doslej še niso.

Nabrali so okrog 16.000 din v gotovini in za 626 din živil. Pred dnevi je poslalo podjetje »Jugointex«, Kranj, 320 kg krušne moke. Nabranjena denarja so porabili na polovico za nakup 2897 kg moke, ki je sicer po 3,75 din, a podjetje A. Volk jim jo je prodalo po 3,25 din ter tako prispevalo za nabiralno akcijo. Kupljeno moko so že razdelili; družinski redniki so prejeli po 18 kg moke, samci po 9 kg. Podarjeno moko pa bo razdelili med nezaposlene, ki do sledje še niso bili obdarovani in ki so bili nekoliko delno zaposleni. Okrog 18 delavcev je namreč tovarna poslala v Kraljevo na montažna dela, kjer jih je še nekaj zaposlenih. Z moko so doslej obdarovali 197 delavcev.

Na mestni socialni urad so se zastopniki

kovinarjev obrnili po večkrat, da bi delavstvo prejelo vsaj kaj na račun podpor, ako socialni urad ne more dati ničesar na račun mezd. Obojiču so jim na socialnem uradu izplačali 50.000 din, in sicer delavcem in uradnikom. Na slehernega nezaposlenega je odpadlo 180 din, na vsakega člana družine nezaposlenega kovinarja pa po 60 din. Pomniti je treba, da so polporo prejeli samo v Ljubljano pristojni, odnosno vsaj 5 let v mestni občini stenočili kovinarji, in sicer jih je bilo obdarovanih 176, med njimi 30 uradnikov.

Precej kovinarjev je pristojnih v kmečke občine, ki se ne zanimajo mnogo za usodo svojih nezaposlenih občanov. Nihče izmed kovinarjev, pristojnih v kmečke občine, še ni prejel občinske podpore. Podpiranje teh nezaposlenih je še poseben problem.

Ce upoštevamo, da nezaposleni kovinarji potrebujejo na teden najmanj 35.000 din za prehrano, sprevidimo, da bi morali prirediti vsak teden nabiralno akcijo, če bi se hoteli preživljati. To ne seveda praktično ni mogoče, kajti z eno nabiralno akcijo je olajšano nabiranje za isti namen enkrat za vselej. Tudi od mestnega socialnega urada ne morejo več pričakovati večjih podpor. Ostanke še edino upanje na skorajšno zaposlitev, ki bi bila tudi najboljši izhod. Doslej je do bilo delo le nekaj delavcev. Največ izglevov na zaposlitev imajo livarji. Delo jih je dobilo okrog 10 v St. Vidu, Mariboru, Banja Luki in na Jesenicah. Kranjska industrijska družba bi lahko še dala delo nekaterim strugarjem, ključavničarjem itd., toda družinski redniki se ne upajo preseliti na Jesenice, kjer je precejšnja družina in ker tovarna namera kvalificirane delavce na dolgo poiskusno dobo (pol leta), ko delavce zasliši na dan, ne glede na kvalifikacijo, 32 din, nakar ga šele uvrste v kategorijo.

Na izplačilo mezd bodo delavci tudi še morali dolgo čakati. Najprej je bila razpisana prva razprava za ponovno postopanje na 7. januarja, a pozneje so jo preložili na 22. januarja. Samo po sebi se razume, da delavstvo ne bo prejelo mezd takoj po sklenjenju poravnave, če do nje sploh pride. Ako bo šla tovarna na dražbo, je pa še vrata, ne — kakor mislijo delavci —, če bodo prejeli, kar jim gre, kajti med upniki so na prvem mestu Narodna banka, davkarji in OUZD, nakar šele pridejo na vrsto delavski in uradniški zaslužki.

Telefon 27-30 **KINO SLOGA** Telefon 27-30
Radi velikega zanimanja za film **ČIN-ČIN** Predstave danes ob 15., 17.,
SHIRLEY TEMPLE **BEGUNKA** iz KINE 19. in 21. uri

Črni ropar Stipe pred sodiščem

Cigan Stipe Mikolič je bil obsojen pred novomeškim sodiščem na tri leta robije

Novo mesto, 30. decembra. V temni oktobrski noči se je vračal proti svojemu domu v vas Truovo pri Leskovcu 40letni posestnikov sin Jože Miller. Sredi poti, vodeče skozi redko pogozeno planjavo, je nenakrat začel sumljivi skovikanje. Mož sicer ni praznovaren, pa tudi ne boječ, a vendar mu je postalo tesno pri srcu, kajti spomnil se je, da ima s seboj težko prisluženih 1550 din. Bistvo tiste dni je strašil v tamošnji okolici tudi Urbanč in zato ni čuda, da je Miller pospel korake. Glasovi skovirja pa so se ponavljali in kar nenakrat so se pojavili kakor zrasli iz tal trije neznanec in še predno se je zavedel, ga je eden že stisnil za vrat, da mu je začela pohajati sapa. Podrli so ga na tla in ko se je čez čas osvestil, je opazil, da mu je bil ukraden ves denar.

Miller je takoj pohitel k bližnjim orožnikom in jim povedal svoj doživljaj. Re-

kel je, da je bil napadalec, ki ga je stisnil za vrat, precej temen v obraz in da so njegove oči kar žarele. Zdelo se mu je, da so bili zločinci najbrž cigani. Na podlagi njegovega opisa so orožniki enega izmed zločinskih trojice kmalu izsledili v osebi cigana Stipa Mikoliča, doma nekje iz okolice Samobora.

Zaradi napada se je moral cigan v torek zagovarjati pred senatnem petorice novomeškega sodišča. Ko so ga vprašali, kdaj in kje je rojen, ni vedel povedati, saj je to pač skrivnostno ciganskega življenja in najbrž mu tudi starši nikdar niso pravili, kje mu je tekla zibelka. Cigan se je sicer prav spretno zagovarjal in je bil prepričan, da ga ne bodo zasili, toda to pot se je posteno vstel. Dokazi, da se deloval pri ropu, so bili zadostni in zaradi tega je bil obsojen na 3 leta robije. Oj, zbogom, zlata ciganska svoboda!

Zdravstvene razmere v Beli Krajini

Metlika, 29. decembra. Odbor novoustanovljene zdravstvene občine, ki obsega upravne občine Metlika, mesto Metlika okolica, Gradec in Radatovci, je imel pred kratkim prvo sejo. Predsedstvo odbora je prevzel predsednik mestne občine G. Malešič Ivan, tajniške posle pa šolski upravitelj g. Zalar Jožan.

Banovski zdravnik g. Dr. Ožahan je podal sistematično podprto poročilo o razširjenosti raznih bolezni v okolišju. Iz poročila je razvidno, da zahteva največ žrtve za hrbtna jetika, a tudi več smrtnih primerov raka je bilo ugotovljenih. V okolišju se širi tudi domača malarja, posebno razširjena pa so v nekaterih krajih garje. Te ljudske bolezni imajo v glavnem izvor in oporo v slabih higijenskih prilikah našega okoliša. Občine čaka težko delo, sistematične asanacije vasi, odprava odprtih gnojšč in kanalov, da se zatre legla komarjev. Sporedno s tem je treba urediti vprašanje pitne vode, urediti vodnjake in studene, kajti uresničenje projektičnega vodovoda za ves okoliš je še daleč. Nadalje morajo občine imeti nadzor nad higijenski prilikami vsaj v novih stavbah.

Po prečitjanju in tolmačenju uredbe o zdravstvenih občinah oziroma po poročilu banovinskega zdravnika se je razvila živahna debata. Navzoči zastopniki upravnih občin so izražali najnujnejše potrebe svojih krajev. Tozadevni sistematski program dela se bo izdelal na prihodnji seji. Ob tej priliki moramo pripomniti, da

mora mesto kot tujsko prometni kraj v izboljšanje zdravstvenih prilik pač prednjačiti. Poudarjati moramo, da se je posebno v zadnjih letih storilo že veliko, vendar marsikaj kriči po remedur. Tako je pač najbolj potrebno pokritje Bojice ob državni cesti, kloake, iz katere se v poljetju dvigajo oblaki komarjev. Če ne more občina prisiliti lastnikov, pa naj jim pomaga ona in morebiti cestni odbor, da se slednjim vendar odpravi ta kričeti nedostatek.

Smola lepe Mariborčanke

Maribor, 30. decembra. V novembru se je neka znana lepa Mariborčanka seznanila z elegantnim moškim, ki se je predstavil za grofa dr. Franca Rosenbergerja, lastnika gradu Fuhrhof pri Brucku ob Muri. Navzeval ji je, da ima premoženje, ki je vredno najmanj 100.000 šilingov. Mariborčanka je bil postavljen »grof« včasih in kmalu mu je slepo zaupala. Že čez štiri dni pa je Rosenberger izvalil od nje celo vrsto dragocenosti pod pretravo, da nakit ni moderen in da ga je treba predelati. Rekel ji je, da bo poslal nakit nekemu graškemu draginarju, ki bo pristane in zapestnice moderniziral in ji poslal vse dragocenosti nazaj v Maribor. Mariborčanka mu je res nasledila in mu izročila nakit, ki ga seveda nikoli več ni videla.

Lažni grof je namreč nakit prodal in pogal denar v družbi veselih lažnikov na Dunaju, kamor jo je popeljal. Poleg te

ga je izvalil še 3000 din, da je bila tako odkodovana za 20.000 din. Mariborčanka je obvestila graško policijo, ta pa dunajsko in 16. decembra so dozdne grofa Franca Rosenbergerja, v katerem so spoznali že večkrat kasnovanega tatu, alparja in pustolovca, aretirali. Rosenberger je osleparil še več drugih ljudi, zlasti v okolici Dunaja.

TPD in trgovstvo

Ljubljana, 30. decembra. Iz vrst našega trgovstva smo prejeli: TPD je dala za božične praznike svojim delavcem v rudarskih revirjih najfinjšo moko, in sicer jo je razdelila na aktivnega delavca po 10 kg, na vsakega družinskega člana pa po 5 kg. Moko so razdelili med delavstvo proti nakaznicam konzumne zadruge. Ta socialni čin TPD pozdravljamo, saj so rudarji v zadnjih letih preživeli mnogo gorja in bede, ne moremo pa se strinjati z načinom razdelitve in dobave, ker se s tem trgovci zapostavljajo, podpirajo pa konzumne zadruge. V rudarskih revirjih je polovica delavcev, ki si nabavljajo življenjske potrebščine in tudi moko pri trgovcih. Niti ne bi ugovarjali, če bi TPD sama razdelila delavcem to moko, da pa je to stvar prepustila konzumom, se nam ne zdi uместno. Če bi TPD sama nabavila moko po 3,25 din za kg in jo razdelila na nabavni cen, bi imelo delavstvo najmanj za 50.000 din moke več, toliko so namreč zaslužile konzumne zadruge na račun delavstva.

Tako so bili trgovci omalovaževani. V težkih časih krize so trgovci pokazali mnogo razumevanja za delavstvo in zato ne morejo razumeti, zakaj jih TPD brskira na tako viden način. Tudi trgovci smo odjemalci in konzumenti TPD in zato bo to postopanje gotovo izzvalo odpor.

Zasačeni tihotapci mamil

Maribor, 30. decembra. Dunajska policija je bila nedavno zaupno obveščena, da premetena družba tihotapcev v tihotapstva preko Jugoslavije v Avstrijo velike množine mamil, zlasti opija. V ponedeljek se je policija posrečilo, da je tihotapcem prišla na sled in jim zaplenila okrog 300 kg surovega opija v vrednosti 20.000 šilingov, v našem denarju okrog 180.000 din.

Policija je zvedela, da je bila poslana večja pošiljka mamil iz inozemstva na Dunaj, zaradi tega je bila zelo pozorna in je strogo nadzirala vse vlake. V carinskih ekspozituri zagona dunajskega spediterja je našla vagon, v katerem je bilo 200 vreč kjele, med njimi pa je bilo spretno skritih 37 vreč surovega opija. Tvrdisa sama ni imela pojma o tem tihotapstvu, vendar je policija kmalu aretirala tri osumljence, ki so bili zapleteni v tihotapsko afero. Povedali so, da je bilo poslano iz južne Francije in nato preko Jugoslavije na naslov spedičske trdnice na Dunaju, za katero so vedeli, da ima lastno carinsko ekspozituro v svojih skladiščih in da njeno robo cariniki na kolodvorih ne pregledujejo. Opj so hoteli iz tihotapiti iz vagona še pred revizijo carinikov. Mamila so hoteli razpečati po Dunaju in po Avstriji.

Iz Maribora

— Za kraljev spomenik v Mariboru je darovala Okrajna hranilnica v Slovenski Bistrici znesek 1000 din. Spomeniški odbor izreka darovalki za lepi prispevek javno zahvalo.

— Protituberkulozni dinar. Nabiralna akcija stanovanjskega protituberkuloznega dinarja za zgradbo azila jetičnim bolnikom je dosegla koncem leta 1937 vsoto 343.500 din. Izven stanovanjske akcije je darovalo v ta sklad Združenje trgovcev za mesto Maribor 144 din, uradniki in zbor varnostne straže pri policijskem uradu v Mariboru 210 din, Avtomobilski klub v Mariboru 100 din in lastnik Velike kavarnice G. Klešić mesto novoletnih voščil 100 din, občina Jarenina 100 din ter občina v St. Ilju 300 din. Protituberkulozna liga v Mariboru se ob zatonu starega leta vsem darovalcem najiskrenejše zahvaljuje za sodelovanje in podpore v pripravljanju, da ostanje tudi v novem letu zvesti bolnišnični akcije za ustanovitve azila jetičnim bolnikom. Vsem hišnim posestnikom, stanovanjskim najemnikom in ostalim darovalcem želi PTL zdravo, srečno in uspešno novo leto.

— Socialno skrbstvo za delavce. Stanica za socialno skrbstvo rekonvalescentnih delavcev v Mariboru, ki se je pred leti ustanovila, ugotavlja, da se v prid nabudnejšim zelo povoljno razvija. Uvidenosti in razumevanju delodajalcev in delavcev je pripisati, da se njeni mesečni dohodki gibljejo od pet do sedem tisoč dinarjev in prav toliko so tudi izdatki. Gotovo je to ena največjih humanitarnih ustanov v Mariboru, ki zasluži priznanje za skrb na polju karitativnega skrbstva.

— Popis davčnih zavezancev. Po zakonu o neposrednih davkih in zakonu na neobsežene in davčni oprostitvi davčnih zavezancev z 9 ali več otroci morajo občinska oblastva izvršiti vsako leto v meseču januarju popis davčnih zavezancev. Vred tega poziva mestno poglavarstvo v smislu pravilnika vse lastnike in upravitelje hiš na ozemlju mariborske mestne občine, da točno popisajo na podlagi posebnih pol, ki jih bodo prejeli od mestnega poglavarstva, imenoma vse v svojih hišah se nahajajo osebe, kakor tudi njih pol, stan in rojstno leto po stanju z dne 1. januarja 1938. Popisne pole, ki so opremljene z navodilom, kako se izpolni, so morajo izročiti tekom treh dni po prejemu občinskemu organu.

— Lep članski sešatek JNS. V mali dvorani Narodnega doma se je vršil v torek zvečer zelo dobro obiskan članski sešatek sreske organizacije JNS, ki ga je vodil predsednik dr. Lipold. Ta je uvodoma pozdravil govornika narodnega poslanca g. Ante Kovača iz Zagreba, narodnega poslanca g. Avgusta Lukačiča in bivšega narodnega poslanca g. Lovra Petovarja. Sledil je staven referat g. Kovača, ki je v zelo zanimivem izjavljanju orisal vprašanje Hrvatov in Jugoslovij. Njegovo predavanje je našlelo pri poslušalcih na izredno zanimanje in dolgotrajno odobravanje. Govoril je še narodni poslanec g. Lukačič o najnovejših političnih dogodkih.

Silvestrovanje v planinah

Ljubljana, 30. decembra. Srečno novo leto si bodo voščili planinci visoko gor v planinah, na zameščenih pobočjih, kjer beže smuči po voljnem snegu. Na Silvestrovo se zbirajo stari in mladi obojega spola v planinskih postojankah. Zamudniki hitijo skozi mesečno noč po zasneženih strminah, da čim prej prispejo v toplo kurjeno sobo, kjer čakajo smanci. V vsakem kotu planinske koče vlada praznično razpoloženje, v vsaki družbi pripravljenost na zanimivih smučarskih doživetij v veseljem pričakovanju srejo zbrani planinci okrog tople peči na kazaletu ure, ki se bliža polnoči, zaključijo letošnjega leta. Se nekaj minut je časa, da priključijo v spomin vse drzne smučke preteklega leta v Bohinju, ki te je pogosto zvalil v svoje naročje. Spominjajo se samotnih gora od šije preko Vogla, Podrte gore in Bogatina tja čez Kal do Lop nad dolino »Zajezeram«, na solčne dni na Triglavskem ledeniku in pa na dolino Planič in na Vršč, kjer te pozdravljajo škričata in Prisojnik, in drugo. Iz premišljevanja te zbudi udarec ure, ki naznanja prehod v novo leto in z nasmehom na lice stisnati planinskemu tovarišu roko ter mu poželjivo srečno novo leto.

Lesketanje snega v zlatem jutranjem solncu na Novega leta dan nas privlači na smučišča, si si jih izbiramo po zmožnosti. Pri Zlatorogu ob Bohinjskem jezeru imajo začetniki dovolj prilike, da se učijo abecedo smučarskih gibov. V Domu na Komni vzame manj izvežbane smučarje v svoje varstvo smučski učitelj Čermič, ki skrbi, da štetiš s »pikami«. Na Vršču držiš okrog Erjavčeve koče, nato pa zdrsiš v oster smuku v dolino. Pod očakom Triglavom se spustiš ter čutiš popolno svobodo zimске narave visoko nad vsakdanjostjo. Iz Doma na Kravcov hitiš na vrh, odkoder pridrsiš v hitrem smuku nazaj pred vrata planinskega doma, ki nudi vse udobnosti. Na Veliki planini preiščeš vse doline, ki nudijo toliko užitka smučarjem vseh kategorij. Kdor hoče uživati zimsko prirodo brez smučil, jo lahko peš v Kamniško Bistrico, v osrčje Kamniških planin. Smučarji planinci! Ko sestavljate načrte za silvestrovanje, izberite si topli kotiček in lepa smučišča v okolici koč SPD, pa boste z zadovoljstvom stopili v novo leto.

— Starokatoliška služba božja v Celju bo na Novo leto in na praznik Treh kraljev odpadla, v nedeljo 2. januarja pa bo redna služba božja ob 9. dopoldne.

— Ne sreča ne počiva. Ko je 46letni, pri regulaciji Savinje zaposleni delavec Anton Novak iz Braslova pri delu dvignil težek kamen, se je prevzdignil, pri čemer je dobil hude notranje poškodbe. V Zalogah pri Polzeli je padel enoletni posestnik kov smuček Stanko Sattler doma s peči in si zlomil levo nogo. Pred dnevi je padel 26letni dnmir Franc Hladin in skorje vasi pri Celju na cesti pri Voljniku pod voz. Ko je šlo čez Hladina in mu zlomilo desno nogo, v Laškem je v torek stroj zgrabil 29letnega mesarskega pomočnika Antona Lapornika pri delu za levo roko in mu raznesel prste. Istega dne si je 17letni trgovski vajenec Štefan Vengust iz Celja pri sekanju drv presekal dva prsta na levi roki. V St. Ilju si je dveletni posestnik smuček Ciril Zagradišnik v torek doma pri padcu zlomil levo roko. V ponedeljek je padla 14letna hčarka poštnega upravnika Gabriela Stegenškova iz St. Jurija ob juž. že. pri smučanju tako nesrečno, da si je zlomila levo roko v komolcu. Ponesrečenci se zdravijo v celjski bolnici.

Iz Celja

— Starokatoliška služba božja v Celju bo na Novo leto in na praznik Treh kraljev odpadla, v nedeljo 2. januarja pa bo redna služba božja ob 9. dopoldne.

— Ne sreča ne počiva. Ko je 46letni, pri regulaciji Savinje zaposleni delavec Anton Novak iz Braslova pri delu dvignil težek kamen, se je prevzdignil, pri čemer je dobil hude notranje poškodbe. V Zalogah pri Polzeli je padel enoletni posestnik kov smuček Stanko Sattler doma s peči in si zlomil levo nogo. Pred dnevi je padel 26letni dnmir Franc Hladin in skorje vasi pri Celju na cesti pri Voljniku pod voz. Ko je šlo čez Hladina in mu zlomilo desno nogo, v Laškem je v torek stroj zgrabil 29letnega mesarskega pomočnika Antona Lapornika pri delu za levo roko in mu raznesel prste. Istega dne si je 17letni trgovski vajenec Štefan Vengust iz Celja pri sekanju drv presekal dva prsta na levi roki. V St. Ilju si je dveletni posestnik smuček Ciril Zagradišnik v torek doma pri padcu zlomil levo roko. V ponedeljek je padla 14letna hčarka poštnega upravnika Gabriela Stegenškova iz St. Jurija ob juž. že. pri smučanju tako nesrečno, da si je zlomila levo roko v komolcu. Ponesrečenci se zdravijo v celjski bolnici.

Ignacij Pegan umrl

Novo mesto, 28. decembra. V Novem mestu je bil za božične praznike pokopan fastiljni starček, velik rodoljub, trgovec g. Ignacij Pegan. Blagi pokojnik, ki je užival v našem mestu velik ugled, se je rodil 23. julija 1850. leta v Gabrijah na Vipavskem, kjer je imel posestvo in trgovino, ki je zaradi svoje solidnosti slovela daleč naokrog. Mož je bil zelo podjeten, skromen in bister, povrhu pa ga je odlikovala še redka poštenost. Sloveč po teh redkih odlikah, je bil izvoljen za župana občine Gabrijah, kateri je županoval več let. Leta 1900. je prišel v Novo mesto, kjer je otvoril takrat znano gostilno »Na rampah« v Bršljanu. Leta 1905 pa je s svojo hčerko Marijo prevzel trgovino Pleterški, ki si je pridobila časoma velik krog odjemalcev.

Svoja zadnja leta je preživljal pri svoji hčerki Mariji, poročen in z načelnikom gremi-ja trgovcev v Novem mestu, trgovcem in posestnikom g. Josipom Turkom. O pokojniku pri ljubljenskih med našim občinstvom in okoliščini je v dovoljni meri pričal njegov pogreb. Dolg žalni sprevod je vodil proš. g. Karel Cerin. Pokojnika blag spomin, preostalih naše iskreno sožalje!

Slovenec umrl v Mostarju

Vel. Osolin, 28. decembra. Te dni je prišla iz mostarske vojaške bolnice žalostna vest, da je tam umrl Slovenec g. Jože Zakrajšek iz Velikega Osolina pri Robu na Dolenjskem. Mlademu nacionalnemu delavcu in kmetskemu pokretu so napisali njegovi prijatelji in prijateljice naslednje besede v spomin: Dragi naš Jože! Ali si kdaj pomisliš, da boš moral umreti v najprejšnji mladosti — med vojniki — junaki? Kakor nageljnovecvet — poln življenja, si nas zapustil — saj si nam obljubil, da se kmalu vrneš. — Tvoje obljube je prelomila roka usode, ki je prihitela tebi nasproti in utrgala tvoje dragoceno življenje. Ti, dragi Jože, nisi mislil, da je to slovo večno, upal si, da se kmalu vrneš — vesel in zdrav, kakor si nam zapustil.

Tvoji prijatelji smo se spomnili našega dragega Jožeta na sveti večer ob božičnem drevescu, in prižgali rdečo svečico, ki je gorela njemu v spomin. Naše misli pa so šle daleč tja pod svežo gomilo, kjer spi zlato srce našega dragega Jožeta. Umrl si dragi naš Jože, kot junak, saj si služil domovini in kralju kar sta zahtevala od tebe. Vedno si bil junak, nisi se strašil neprotikov, šel si junško skozi življenje, zlata nacionalna duša in tako junško si pogledal smrti v oči, Tvoje le-

pe oči so otrpale... in tvoje zlato srce je trenhalo utripati. Sklenil si žuljave roke za vedno, da se odpoeš od svojega dela. Jože naš dragi, spavaj mirno pod skupno sveto zemljo in vedi, da ne boš med nami nikdar pozabljen. Posebno se klanja napredna mladina tvojemu spominu.

Poslajmo ti, dragi Jože, naš poslednji pozdrav — večni Zdravo!

Beležnica

KOLENDAR
Danes: Četrtek, 30. decembra katoličani: David kralj
DANASNJE PRIREDITVE
Kino Matica: Fanny Elssler
Kino Ideal: Noč pred bitko
Kino Sloga: Čin — Čin (Shirley Temple)
Kino Union: Na skednju
SK Ilirija: TC Roman hockey na ledu ob 20.
DEZURNE LEKARNE
Danes: Dr. Kmet, Tyrševa cesta 43, Trnkočy ded., Mestni trg 4, Ustar, Selenburgova ulica 7.

Izpod sita

Zaphala je mrzla burja, pritisnil je strupen mraz. Zemlja je nekaj pidi globoko zmrznila, prah po mestu je pokril sneg, da ne veš, ali hodiš po snegu ali po skalah. Burja brije neumisljeno in pretresa človeka do kože. Pod kožo mu ne more, ker je bodisi debela ali premasna. Lahko se pa tudi preveč drži kosti, da burja nima kam zapihati pod njo.

Kmetje jedo ali prodajajo tudi pozimi repo in zeljate glave. Oboje bi pa zmrazilo in bi ne bilo užito. Zato repo zakopljajo kar na polju precej globoko v zemljo, zeljate glave pa spravijo v klet ali pa jih položijo v kisto zelje v kadi, kjer jim mraz ne more do živga. Tako ostane repa vsa zimo sočna, le na spomlad je navadno že puha, če je kmetje niso še vse pojedli ali prodali. Tudi zeljate glave ne gniyejo in tako imamo glavno salato na mizi tja do pomladi. Mraz torej repo in zeljate glave nekako konservira. Niso pa vse glave zeljate in zato tudi vseh ne more konservirati nobena burja, pa naj še tako strupeno brije.

Pod vlak je skočil

Jesenice, 29. decembra. V torek okoli 21. ure zvečer si je končal življenje 27letni elektromonter Rajko Puc, doma iz Gorice, zaposlen kot delavec pri stavbenem podjetju »Slograd« na Jesenicah. Ker ni mogel dobiti dela kot elektromonter, je bil že del časa močno potr. Večkrat je dejal prijateljem, da bo svojemu trpljenju napravil konec. Pred usodnim korakom je baje napisal tri pisma. Usodnega večera se je v gostilni, kjer je bil na hrani, zelo zanimal za to, ob katerem času vozi vlak proti Boh. Bistrici.

V bližini železniškega mostu se je vrغل pod kolese, ki so nesrečnega mladčeka dobesedno raztrgala, tako da so del trupla ležali po progi. Službojoči policijisti uradnik je po ogledu odredil, da s trupla nesrečnega delavca prepeljajo v mrtvašnico jesenjskega pokopališča, na katerem bo bržkone tudi pokopano.

Iz Ptujja

— Krstna slava ptujске garnizije. Tukajšnji pontonirski bataljon je imel v nedeljo krstno slavo svojega zaščitnika sv. Nikolaja. Dopoldne se je vršilo na prostornem dvorišču vojašnice rezanje kolača ter je cerkvene obrede opravil za pravoslavne prota Trbojevič iz Maribora, za rimo-katolike pa kapucin Hasenmali. Sodelovalo je tudi vojaška godba iz Maribora. Svečanosti so se udeležili tudi zastopniki sreskega načelstva, sreski podnačelniki Prah in mestni župan dr. Remec ter zastopniki drugih uradov in društev. Po cerkvenih obredih je imel na vojaštvo lep nagovor komandant mesta major Marković Mijo, nakar je kot domačin povabil goste k zakuski v oficirski čitalnici. Popoldne so bile vojaške igranje, zvečer pa so oficirji priredili družabni večer, ki je bil zelo dobro obiskan in je slovesnost potekla v prav prijetnem razpoloženju.

— Zlata nedelja se je letos pri nas zelo slabo obnesla. Trgovine so bile sicer dopoldne odprte, vendar je bilo podeželskega ljudstva zelo malo v mestu in so bile zelo slabe kupčije. Tudi izložbe letos deloma niso razsvetljene, kakor druga leta, ko je skoraj vsak trgovec priredil razstavo. Vidi se, da živimo v znamenju hude gospodarske krize.

— Mestno načelstvo razglasa, da se morajo prijavitelji dvokolesa in fikserski vozovi najpozneje do konca meseca januarja 1938. Prijavam je treba priložiti evidenčno knjižico in plačati za dvokolesa takso 5 din in za fikserske vozove 25 din. Proti zamudnikom se bo postopalo po zakonu.

— Proračun sreskega cestnega odbora za proračunsko leto 1938-39 je razgujen in nabit na občinski deski. Proračun izkazuje v celoti za 2.427.450.— din potrebnih, primanjkljaj pa znaša 862.695.— din, ki se bo kriš s cestno doklado. V glavnem izkazuje proračun sledeče potrebščine: Osebnih izdatki in upravni stroški 45.160.— din, vzdrževanje banovinskih cest 1.585.890.— din, vzdrževanje kolodvorskega dovoznih cest 51 tisoč in 700 din. Potrebščine iz sredstev cestnega okraja izkazujejo za pomožno osebo in dnine delavcem 221.808 din. Vzdrževanje pisarniške inventarja in motorne vozil 29.900 din. Za podpore občanom je določen znesek 30.000 din, za vzdrževanje subvencioniranih cest pa 320.930 din. Anuitete od posojil 30.362 din. Vzdrževanje okrajne imovine (poslopja, gramoznice itd.) 24.000 din, vzdrževanje broda pri Zavrču 32.500 din, gradbeni skladi pa izkazujejo 50.000 din. Za nove zgradbe in preurejitve banovinskih cest je predvideno 340.000 din. Proračun je napram proračunu za leto 1937-38 znatno zvišan, in zato domnevamo, da bo tudi cestna doklada znatno zvišana.

— K našemu članku krstna predstava »Domačije« poročamo, da je pomotoma izostalo poročilo, da je avtor igre g. Zmago Švajcar prejel ob koncu drugega dejanja lep lovorjov venec, ki mu ga je izročila igralka gđc. Prosnikova.

— Krstna slava ptujске garnizije. Tukajšnji pontonirski bataljon je imel v nedeljo krstno slavo svojega zaščitnika sv. Nikolaja. Dopoldne se je vršilo na prostornem dvorišču vojašnice rezanje kolača ter je cerkvene obrede opravil za pravoslavne prota Trbojevič iz Maribora, za rimo-katolike pa kapucin Hasenmali. Sodelovalo je tudi vojaška godba iz Maribora. Svečanosti so se udeležili tudi zastopniki sreskega načelstva, sreski podnačelniki Prah in mestni župan dr. Remec ter zastopniki drugih uradov in društev. Po cerkvenih obredih je imel na vojaštvo lep nagovor komandant mesta major Marković Mijo, nakar je kot domačin povabil goste k zakuski v oficirski čitalnici. Popoldne so bile vojaške igranje, zvečer pa so oficirji priredili družabni večer, ki je bil zelo dobro obiskan in je slovesnost potekla v prav prijetnem razpoloženju.

— Zlata nedelja se je letos pri nas zelo slabo obnesla. Trgovine so bile sicer dopoldne odprte, vendar je bilo podeželskega ljudstva zelo malo v mestu in so bile zelo slabe kupčije. Tudi izložbe letos deloma niso razsvetljene, kakor druga leta, ko je skoraj vsak trgovec priredil razstavo. Vidi se, da živimo v znamenju hude gospodarske krize.

— Mestno načelstvo razglasa, da se morajo prijavitelji dvokolesa in fikserski vozovi najpozneje do konca meseca januarja 1938. Prijavam je treba priložiti evidenčno knjižico in plačati za dvokolesa takso 5 din in za fikserske vozove 25 din. Proti zamudnikom se bo postopalo po zakonu.

— Proračun sreskega cestnega odbora za proračunsko leto 1938-39 je razgujen in nabit na občinski deski. Proračun izkazuje v celoti za 2.427.450.— din potrebnih, primanjkljaj pa znaša 862.695.— din, ki se bo kriš s cestno doklado. V glavnem izkazuje proračun sledeče potrebščine: Osebnih izdatki in upravni stroški 45.160.— din, vzdrževanje banovinskih cest 1.585.890.— din, vzdrževanje kolodvorskega dovoznih cest 51 tisoč in 700 din. Potrebščine iz sredstev cestnega okraja izkazujejo za pomožno osebo in dnine delavcem 221.808 din. Vzdrževanje pisarniške inventarja in motorne vozil 29.900 din. Za podpore občanom je določen znesek 30.000 din, za vzdrževanje subvencioniranih cest pa 320.930 din. Anuitete od posojil 30.362 din. Vzdrževanje okrajne imovine (poslopja, gramoznice itd.) 24.000 din, vzdrževanje broda pri Zavrču 32.500 din, gradbeni skladi pa izkazujejo 50.000 din. Za nove zgradbe in preurejitve banovinskih cest je predvideno 340.000 din. Proračun je napram proračunu za leto 1937-38 znatno zvišan, in zato domnevamo, da bo tudi cestna doklada znatno zvišana.

— K našemu članku krstna predstava »Domačije« poročamo, da je pomotoma izostalo poročilo, da je avtor igre g. Zmago Švajcar prejel ob koncu drugega dejanja lep lovorjov venec, ki mu ga je izročila igralka gđc. Prosnikova.

Kupuj domače blago!

Veselo silvestrovanje v vseh prostorih

Elitnega kina Matica

Pred polnočjo 1937

Jean Harlow in Robert Taylor
v vefilmski slagerkomediji

»ONA JE MOJA«

Najnovejši žurnal, barvasti film
»VESELE NOCI« itd.

Tel. 21-24

Začetek ob 21.30 uri

Rezervirajte vstopnice!

Po polnoči 1938

Cez 15 točk velikomestnega varietejškega programa: Smeh, pesem, dovtip, solospeli, balet, glasba i.t.d.
— Sodelujejo gg.: Lubejeva, Peček, Bratina, Golovin, dr. Svava, članice opernega baleta itd., itd.

BOGATO ZALOŽEN BUFET!
ODPRTO DO 4. ure ZJUTRAJ

Tel. 21-24

DNEVNE VESTI

— Zavarovanje delavcev in nameščenec v oktobru. V oktobru je bilo pri vseh okrožnih uradih SUZOR-a zavarovanih 718.285 delavcev in nameščenec, od teh 533.325 moških in 179.962 žensk. V primeri s septembrom je naraslo število zavarovancev za 1611, v primeri za oktobrom lanskega leta pa za 71.985. Največji porast izkazujejo v primeri z lanskim letom gradnje železnic, cest in vodnih naprav in sicer za 12.502 delavca, godno žagarska industrija za 10.867, gradnje nad zemljo pa za 7594. Nekoliko je padla zaposlitve samo v industriji jestvin in pijač ter v hidrocentralah. V primeri z predlanskim letom je naraslo število zavarovancev za 116.663. Največji absolutni porast izkazuje OUDZ v Beogradu in sicer za 13.332 zaposlenih delavcev, OUDZ v Ljubljani za 10.844 in OUDZ v Sarajevu za 6348. Povprečna zavarovana međa je znašala v oktobru 23.45 din in je narasla v primeri s oktobrom lanskega leta za 1.31. Celokupna dnevna zavarovana međa je pa znašala 421.11 milijonov proti 419.56 milijonov v septembru tekočega in 357.73 milijonov v septembru lanskega leta. Od lanskega leta je narasla celokupna zavarovana međa za 17.72%.

— Prekoceaneški program kratkovalovne radijske postaje v Beogradu. V noči med 31. decembrom t. l. in 1. januarjem 1938 bo kratkovalovna postaja v Beogradu oddajala svoj 19. prekoceaneški spored za izseljenec v prekoceaneških državah. Prenos se bo vršil preko berlinskih kratkovalovnih radijskih postaj DJP (25.48 m) v smer New Yorka in DZC (29.15 m) v smer Buenos Airesa. Govoril bo o pomenu dinastije Karagiorgijevic za narodno zedinjenje naš znani književnik in javni delavec Dušan Nikolejevič. Nato bo čitanje predavanja »Jugoslavija v letu 1937«. Na programu je tudi kratka radijska slika »Koledniki«, ki jo bo glasbeno ilustriral s slovenskimi melodijami na orglicah dr. Jure Dolenc. V glasbenem delu, ki je posebej priljubljen pri poslušalcih v Severni in Južni Ameriki in v Kanadi, bosta sodelovala gđ. Zorka Katinška, ki bo zapela več narodnih pesmi, in Zarko Cvejič, ki bo pel Mokranjeve »Tri junake«. »Zašto smo se sreli«. Na programu so tudi božične pesmi v slovenski in jugoslovanski koračnici in narodna kola.

— Smrt opernega peva in pedagoga prof. Franja Zupenca. V svojem stanovanju v Zagrebu je včeraj po kratkem trpljenju umrl izbirski operni pevec in pedagog prof. Franjo Zupenc, oče bivše naše in sedanje zagrebaške koloraturke gđ. Zvonimire Zupenčeve. Pokojnik je začel svojo kariero v opejskem gledališču, od kod je odšel v tujino in je bil dolga leta prvi tenorist državne opere v Berlinu. Z velikim uspehom je gostoval tudi na raznih drugih odrih, po svetovni vojni pa se je vrnil v domovino, kjer je bil del časa učitelj petja na zagrebaški glasbeni šoli »Polihimnija«, poučeval je pa tudi solopetce na državnem konservatoriju v Ljubljani. Iz njegove šole je izšlo več znamenitih pevcev in pevk, med katerimi je pač njegova hčerka ena najboljših. Še pred tremi dnevi je bil v Ljubljani. Bil je nekoliko prehlajen in tako se je odpeljal k rodni v Zagreb. Napadla ga je pljučnica, ki ji je podlegel v 57. letu starosti. Za pokojnika, ki je bil doma iz Brezice, žalujejo žena in trije otroci. Blag mu spomin, ugledni rodniki naše iskreno sožalje!

— Umetnost, Ljubljana. Pod turnom št. 5, Božična dvojna številka 5. do 6. drugega letnika prinaša poleg uvodnega govora predsednika dr. Frana Windischerja na zadnji razstavi bratov Šubicev, prevod Rodinovih misli o risbi in barvi. Malešev reportaz o Benetkah od Tintoretovih razstav in poročilo o razstavi hrvaških umetnikov v Zagrebu, ki ga je napisal Zoran Mušič. Poročila iz vseh krajev umetniškega sveta zaključujejo tudi tokrat zelo bogato ilustrirano številko, ki jo je odlično natiskala Narodna tiskarna v Ljubljani. Revija ima tudi nekatere pesniške prispevke, tako pesmi Fr. Vodnika in Mirana Jarca in pa zelo zanimivo sodobno pesem Mihe Maleša. Med ilustracijskim materialom so v glavnem risbe domačih in tujih mojstrov, kar daje reviji nekako povezanost z Rodinovo razpravo, tako da je revija enotna in smiselno zaključena in kaže pri izdajateljih na veliko razumevanje in pravilno dojetje sodobnih problemov v umetniški kulturi. Ljubitelji likovne umetnosti bo našel v reviji številne pobude za pravilno vrednotenje umetniških del, tembolj ker prinaša revija stalno reprodukcijo umetniških del kvalitetnih domačih in tujih mojstrov, ki so širši javnosti teje dostopne.

— Še o krvopreletju v Zavrtačah pri Višnji gori. O strahovitih krvopreletju v hiši posestnika Janeza Zupenčiča v Zavrtačah pri Višnji gori nam naknadno poročajo, da so fantje z Vrhov prišli Jakačeve, podomače Sadržjeve, da so v dušni popili vsak en kozarec žranja. Baje so jim zagrozili, da bodo napravili iz njih klobase. Zato ena fanta sta bila znana kot nasilneži in izivača, posebej Miklavčič. Nasprotno so pa Jakačevi na dobrem glasu in še noben izmed njih ni bil kaznovan. Res tudi ni, da bi bil en Jakač nedavno prišel iz zapora, pač pa je bil zeprt eden izmed ubitih fantov. Značilno je tudi, da je bil močno obrezan njegov bratranec, temveč da so ga fantje iz nasprotnega tabora. Vse kaže, da je dalo neposreden povod za krvavo obračunavanje dekle, pripomoglo je pa seveda tudi žganje.

— Dalmatinski otoki pod snežno odejo. Tudi v Dalmaciji je pritisnila zima. Posebej hudi snežni metaji divljajo po planinah, kjer je zapadlo precej snega. Tudi v Splitu je včeraj naletaval sneg. Vsi otoki srednje Dalmacije so dobili snežno odejo. Zaudivi vi-

harja na morju so vozili parniki s precejšnjo zamudo. Stari pomorski pripovedujejo, da takih snežnih metežev na morju še niso doživeli. Parniki so morali voziti zelo počasi, ker se ni nikamor videlo.

— Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo deloma oblačno in mrzlo vreme. Včeraj je znašala najvišja temperatura v Splitu 5, v Skoplju — 1, v Ljubljani, Zagrebu in Beogradu — 2, v Mariboru — 3, v Sarajevu — 5. Davi je kazal barometer v Ljubljani 765.1, temperatura je znašala — 6.9, na aerodromu — 10 C.

— Nesreča nikoli ne počiva. Sači so prepeljali v bolnico 24-letnega šoferja Avgusta Balona iz Trčiča. Balon je vozil z avtom nekam za Dolenjsko, pa se mu je v Višnji gori voz pokvaril. Med pregledavanjem avtomobila pa se je nenadoma vnela nafta in mu bušila v obraz, da je dobil nevarne opekline. 6-letni Franc Pišler iz Grada pri Litiji se je igral z drugimi otroci, izmed katerih je imel eden pištolo na zamašek. Tovariš je ustrelil in zadell Pišlarja v desno oko, ki mu je skoraj izteklo. Železniški zvonik Anton Hren, stanujoč v Mostah, je včeraj prekladal železje. Težak kos železa mu je padel na desno nogo ter mu jo zmečkal v stopalo. Iz Trčiča pa so prepeljali davi v Loinco Janka Tišlerja, ki si je pri smučanju zlomil levo nogo.

— Zesledovan zaradi vloga. 36-letni Karol K. doma iz Mirne peči, je do zadnjega časa popravljal dežnike in slikal tudi sveče podobne ali rezljane kipce. Pred dnevi je pa sklenil priti do radijskega aparata, ki ga je res poskušal nepošteno potom. Vdrl je v zidano dekano Tomaziča v vinogradu nad Trebnjim in ondesel 2000 din vreden aparat na svoje stajovanje. Za tatvino in za krivico pa so kmalu zvedeli orožniki, ki so v Karlovi odsotnosti napravili pri njem hišno preiskavo in aparat zaplenili, dočim se je Karlo samemu posrečilo pobegeti.

— Zaplenjeni ukradeni predmeti. Orožniki iz Sevnice so oni dan aretirali neko Rožaljo L., pri kateri so našli med drugim tudi ukradene predmete, katerih lastniki so neznani. Pri Rožalji so našli sive ženske plašč s svilenim podlogo, več novih moškega perila, nekaj ženske obleke, lističi kožuh s svilenim podlogo ter ročno torbico iz finega usnja. Lastniki naj se javijo orožnikom v Sevnici.

— Krvava rodbinska tragedija. V Dušanovu se je odigrala včeraj pretresljiva ljubavna tragedija. V hipni duševni zmedenosti je mizar Oto Eber zaklal svojo ženo Elizabeto, svojo 4 leta staro hčerko pa težko ranil. Potem si je hotel končati življenje, pa so prihiteli sosede in mu to preprečili.

— Mož in žena pokopana v skupni krsti. V smisli vasi Kotarži sta umrli v pildih dveh urah 70-letni Nikolaj Milanovič in njegova žena Milica Pokopali so ju v skupni krsti.

— Samomor mladega jurista v Beogradu. Včeraj jutrat se je obelil v Beogradu sin celince primarija slošne državne bolnice v Beogradu dr. M. Nešića, jurist Bogdan Lano Nešić. Vse kaže, da je šel v smrt zato, ker ni pravčasno položil izpitov.

— Pijan fant ubil žensko v cerkvi. V Topuskem je bila včeraj pri maši siromasna kmetica Kata Medved. Kmalu je prišel v cerkev tudi nek pijan fant in čim se je pripril do Medvedove je potegnil samokres in hotel ustreliti v strop cerkve. Ravnil je pa s samokresom tako nerodno, da je zadell Medvedovo v hrbet. Nesrečnica je bila takoj mrtva. V splošni zmedbi je fant pobežnil iz cerkve.

Iz Ljubljane

— Vsem ljubljanskim naročnikom našega lista bomo 5. januarja ukinili redno dostavo, če ne bodo dole poravnali vseh dolžnih zaostankov.

— Pogajanja za kolektivno pogodbo v stavbi stroki. Včeraj dopoldne je bilo v Delavski zbornici dogodek pogajanja za sklenitev kolektivne pogodbe, ki bi veljala v stavbi stroki prihodnjo stavbno sezono. Tu di včerajšnje pogajanje je imelo kakor prvo le informativni značaj ter do sklepanja v novi kolektivni pogodbi ni prišlo. Delodajalci so bili zastopani po zastopnikih združenja. Združenja pooblaščenih graditeljev, Združenja zidarjev mojstrov in študentarjev in Združenja tesarskih mojstrov. Delavci so bili zastopani po svojih štirih organizacijah. Pogajanja je vodil zastopnik Delavske zbornice J. Stanko. Delodajalski zastopniki so skušali dokazovati, da sedanja kolektivna pogodba ni koristila podjetjem ter da je bila nepotrebna zaradi nekatih drugih določil socialne zakonodaje; šušmarstvo se je še bolj razpisalo, med tem ko so delodajalci upali, da jim bodo delavci pomagali zatirati šušmarstvo, za kar bi naj bilo jamstvo kolektivna pogodba. Delavski zastopniki so izpodbijali te argumente po sklenitvi nove kolektivne pogodbe. Končno je bilo sklenjeno, da delavstvo zavzame svoje stališče glede na izjave delodajalskih zastopnikov (ki so tudi izjavljali, da niso pooblašteni pogajati se za novo pogodbo) ter pošlje pisмено izjavo delodajalskim organizacijam. O stališču delavcev ter o pogajanjih za sklenitev nove kolektivne pogodbe pa bodo delodajalci sklepali šele na občnih zbiorih svojih združenj ter bodo pogajanja sklenila v najboljšem primeru šele po občnih zbiorih.

— Vse silvestrovanje Sokola Ljubljana. Vle bo letos zadovoljilo prav vse posetnike. Poseben privedni odbor za ta večer je pripravil nadve zabaven in vesel spored. Pod predsedstvom br. Očenaska in njegovih zvestih sodelavcev bomo videli jutri zvečer ob 20. v Sokolskem domu slovito opero »Pet mrtvih in en žlahe, pri kateri bodo peli svoje arije bratje Očenasek, Čičnir, Beloušek, Dempsey in s. Krožnik.

kova. Obilo zabave in smeha bo nudila tudi napeto resna zadeva »Zlahtac, pri kateri nastopita s. Krožnikova in br. Trapnell. Za posebno veselje pa bosta skrbeli še br. Pik in Pok s svojimi komičnimi nastopi. Br. Očenasek bo pel razne kuple, izvršil bo težko operacijo itd. Skratka letošnji Silvestrov večer bo nekaj izrednega, zato vabimo sokolsko članstvo in prijatelje društva k obilnemu posetu. Po končanem sporedu bo o polnoči velezbavna alegorija, nakar bo sledil ples, pri katerem bo igral prvovrstni Falkon-jazz pod taktirko br. Anidrga. Jutri zvečer, kdor se hoče imenito zabavati, v Sokolski dom na Vič, ne bo mu žal. Na svidenje!

— Vse silvestrovanje v nebotičniku. Ze tradicionalno silvestrovanje v nebotičniku bo tudi letos združeno z zanimivimi plesnimi, akrobatskimi in varietejskimi točkami, ki bodo med našimi ljubljanci vzbujale največje zanimanje. Zlahtno kapljico bodo točili do petih jutraj in vsestransko poskrleli, da boste čez praznove leta stopili kar najbolj židane volje. Rezervirajte pravčasno mize in bodite pripravljeni: novo leto bo najbolj veselo, če ga boste dočakali vrh nebotičnika.

— Vse silvestrovanje v nebotičniku. Ze tradicionalno silvestrovanje v nebotičniku bo tudi letos združeno z zanimivimi plesnimi, akrobatskimi in varietejskimi točkami, ki bodo med našimi ljubljanci vzbujale največje zanimanje. Zlahtno kapljico bodo točili do petih jutraj in vsestransko poskrleli, da boste čez praznove leta stopili kar najbolj židane volje. Rezervirajte pravčasno mize in bodite pripravljeni: novo leto bo najbolj veselo, če ga boste dočakali vrh nebotičnika.

— Vse silvestrovanje v nebotičniku. Ze tradicionalno silvestrovanje v nebotičniku bo tudi letos združeno z zanimivimi plesnimi, akrobatskimi in varietejskimi točkami, ki bodo med našimi ljubljanci vzbujale največje zanimanje. Zlahtno kapljico bodo točili do petih jutraj in vsestransko poskrleli, da boste čez praznove leta stopili kar najbolj židane volje. Rezervirajte pravčasno mize in bodite pripravljeni: novo leto bo najbolj veselo, če ga boste dočakali vrh nebotičnika.

— Vse silvestrovanje v nebotičniku. Ze tradicionalno silvestrovanje v nebotičniku bo tudi letos združeno z zanimivimi plesnimi, akrobatskimi in varietejskimi točkami, ki bodo med našimi ljubljanci vzbujale največje zanimanje. Zlahtno kapljico bodo točili do petih jutraj in vsestransko poskrleli, da boste čez praznove leta stopili kar najbolj židane volje. Rezervirajte pravčasno mize in bodite pripravljeni: novo leto bo najbolj veselo, če ga boste dočakali vrh nebotičnika.

— Vse silvestrovanje v nebotičniku. Ze tradicionalno silvestrovanje v nebotičniku bo tudi letos združeno z zanimivimi plesnimi, akrobatskimi in varietejskimi točkami, ki bodo med našimi ljubljanci vzbujale največje zanimanje. Zlahtno kapljico bodo točili do petih jutraj in vsestransko poskrleli, da boste čez praznove leta stopili kar najbolj židane volje. Rezervirajte pravčasno mize in bodite pripravljeni: novo leto bo najbolj veselo, če ga boste dočakali vrh nebotičnika.

— Vse silvestrovanje v nebotičniku. Ze tradicionalno silvestrovanje v nebotičniku bo tudi letos združeno z zanimivimi plesnimi, akrobatskimi in varietejskimi točkami, ki bodo med našimi ljubljanci vzbujale največje zanimanje. Zlahtno kapljico bodo točili do petih jutraj in vsestransko poskrleli, da boste čez praznove leta stopili kar najbolj židane volje. Rezervirajte pravčasno mize in bodite pripravljeni: novo leto bo najbolj veselo, če ga boste dočakali vrh nebotičnika.

— Vse silvestrovanje v nebotičniku. Ze tradicionalno silvestrovanje v nebotičniku bo tudi letos združeno z zanimivimi plesnimi, akrobatskimi in varietejskimi točkami, ki bodo med našimi ljubljanci vzbujale največje zanimanje. Zlahtno kapljico bodo točili do petih jutraj in vsestransko poskrleli, da boste čez praznove leta stopili kar najbolj židane volje. Rezervirajte pravčasno mize in bodite pripravljeni: novo leto bo najbolj veselo, če ga boste dočakali vrh nebotičnika.

— Vse silvestrovanje v nebotičniku. Ze tradicionalno silvestrovanje v nebotičniku bo tudi letos združeno z zanimivimi plesnimi, akrobatskimi in varietejskimi točkami, ki bodo med našimi ljubljanci vzbujale največje zanimanje. Zlahtno kapljico bodo točili do petih jutraj in vsestransko poskrleli, da boste čez praznove leta stopili kar najbolj židane volje. Rezervirajte pravčasno mize in bodite pripravljeni: novo leto bo najbolj veselo, če ga boste dočakali vrh nebotičnika.

— Vse silvestrovanje v nebotičniku. Ze tradicionalno silvestrovanje v nebotičniku bo tudi letos združeno z zanimivimi plesnimi, akrobatskimi in varietejskimi točkami, ki bodo med našimi ljubljanci vzbujale največje zanimanje. Zlahtno kapljico bodo točili do petih jutraj in vsestransko poskrleli, da boste čez praznove leta stopili kar najbolj židane volje. Rezervirajte pravčasno mize in bodite pripravljeni: novo leto bo najbolj veselo, če ga boste dočakali vrh nebotičnika.

— Vse silvestrovanje v nebotičniku. Ze tradicionalno silvestrovanje v nebotičniku bo tudi letos združeno z zanimivimi plesnimi, akrobatskimi in varietejskimi točkami, ki bodo med našimi ljubljanci vzbujale največje zanimanje. Zlahtno kapljico bodo točili do petih jutraj in vsestransko poskrleli, da boste čez praznove leta stopili kar najbolj židane volje. Rezervirajte pravčasno mize in bodite pripravljeni: novo leto bo najbolj veselo, če ga boste dočakali vrh nebotičnika.

— Vse silvestrovanje v nebotičniku. Ze tradicionalno silvestrovanje v nebotičniku bo tudi letos združeno z zanimivimi plesnimi, akrobatskimi in varietejskimi točkami, ki bodo med našimi ljubljanci vzbujale največje zanimanje. Zlahtno kapljico bodo točili do petih jutraj in vsestransko poskrleli, da boste čez praznove leta stopili kar najbolj židane volje. Rezervirajte pravčasno mize in bodite pripravljeni: novo leto bo najbolj veselo, če ga boste dočakali vrh nebotičnika.

— Vse silvestrovanje v nebotičniku. Ze tradicionalno silvestrovanje v nebotičniku bo tudi letos združeno z zanimivimi plesnimi, akrobatskimi in varietejskimi točkami, ki bodo med našimi ljubljanci vzbujale največje zanimanje. Zlahtno kapljico bodo točili do petih jutraj in vsestransko poskrleli, da boste čez praznove leta stopili kar najbolj židane volje. Rezervirajte pravčasno mize in bodite pripravljeni: novo leto bo najbolj veselo, če ga boste dočakali vrh nebotičnika.

— Vse silvestrovanje v nebotičniku. Ze tradicionalno silvestrovanje v nebotičniku bo tudi letos združeno z zanimivimi plesnimi, akrobatskimi in varietejskimi točkami, ki bodo med našimi ljubljanci vzbujale največje zanimanje. Zlahtno kapljico bodo točili do petih jutraj in vsestransko poskrleli, da boste čez praznove leta stopili kar najbolj židane volje. Rezervirajte pravčasno mize in bodite pripravljeni: novo leto bo najbolj veselo, če ga boste dočakali vrh nebotičnika.

— Vse silvestrovanje v nebotičniku. Ze tradicionalno silvestrovanje v nebotičniku bo tudi letos združeno z zanimivimi plesnimi, akrobatskimi in varietejskimi točkami, ki bodo med našimi ljubljanci vzbujale največje zanimanje. Zlahtno kapljico bodo točili do petih jutraj in vsestransko poskrleli, da boste čez praznove leta stopili kar najbolj židane volje. Rezervirajte pravčasno mize in bodite pripravljeni: novo leto bo najbolj veselo, če ga boste dočakali vrh nebotičnika.

— Vse silvestrovanje v nebotičniku. Ze tradicionalno silvestrovanje v nebotičniku bo tudi letos združeno z zanimivimi plesnimi, akrobatskimi in varietejskimi točkami, ki bodo med našimi ljubljanci vzbujale največje zanimanje. Zlahtno kapljico bodo točili do petih jutraj in vsestransko poskrleli, da boste čez praznove leta stopili kar najbolj židane volje. Rezervirajte pravčasno mize in bodite pripravljeni: novo leto bo najbolj veselo, če ga boste dočakali vrh nebotičnika.

— Vse silvestrovanje v nebotičniku. Ze tradicionalno silvestrovanje v nebotičniku bo tudi letos združeno z zanimivimi plesnimi, akrobatskimi in varietejskimi točkami, ki bodo med našimi ljubljanci vzbujale največje zanimanje. Zlahtno kapljico bodo točili do petih jutraj in vsestransko poskrleli, da boste čez praznove leta stopili kar najbolj židane volje. Rezervirajte pravčasno mize in bodite pripravljeni: novo leto bo najbolj veselo, če ga boste dočakali vrh nebotičnika.

— Vse silvestrovanje v nebotičniku. Ze tradicionalno silvestrovanje v nebotičniku bo tudi letos združeno z zanimivimi plesnimi, akrobatskimi in varietejskimi točkami, ki bodo med našimi ljubljanci vzbujale največje zanimanje. Zlahtno kapljico bodo točili do petih jutraj in vsestransko poskrleli, da boste čez praznove leta stopili kar najbolj židane volje. Rezervirajte pravčasno mize in bodite pripravljeni: novo leto bo najbolj veselo, če ga boste dočakali vrh nebotičnika.

— Vse silvestrovanje v nebotičniku. Ze tradicionalno silvestrovanje v nebotičniku bo tudi letos združeno z zanimivimi plesnimi, akrobatskimi in varietejskimi točkami, ki bodo med našimi ljubljanci vzbujale največje zanimanje. Zlahtno kapljico bodo točili do petih jutraj in vsestransko poskrleli, da boste čez praznove leta stopili kar najbolj židane volje. Rezervirajte pravčasno mize in bodite pripravljeni: novo leto bo najbolj veselo, če ga boste dočakali vrh nebotičnika.

— Vse silvestrovanje v nebotičniku. Ze tradicionalno silvestrovanje v nebotičniku bo tudi letos združeno z zanimivimi plesnimi, akrobatskimi in varietejskimi točkami, ki bodo med našimi ljubljanci vzbujale največje zanimanje. Zlahtno kapljico bodo točili do petih jutraj in vsestransko poskrleli, da boste čez praznove leta stopili kar najbolj židane volje. Rezervirajte pravčasno mize in bodite pripravljeni: novo leto bo najbolj veselo, če ga boste dočakali vrh nebotičnika.

— Vse silvestrovanje v nebotičniku. Ze tradicionalno silvestrovanje v nebotičniku bo tudi letos združeno z zanimivimi plesnimi, akrobatskimi in varietejskimi točkami, ki bodo med našimi ljubljanci vzbujale največje zanimanje. Zlahtno kapljico bodo točili do petih jutraj in vsestransko poskrleli, da boste čez praznove leta stopili kar najbolj židane volje. Rezervirajte pravčasno mize in bodite pripravljeni: novo leto bo najbolj veselo, če ga boste dočakali vrh nebotičnika.

— Vse silvestrovanje v nebotičniku. Ze tradicionalno silvestrovanje v nebotičniku bo tudi letos združeno z zanimivimi plesnimi, akrobatskimi in varietejskimi točkami, ki bodo med našimi ljubljanci vzbujale največje zanimanje. Zlahtno kapljico bodo točili do petih jutraj in vsestransko poskrleli, da boste čez praznove leta stopili kar najbolj židane volje. Rezervirajte pravčasno mize in bodite pripravljeni: novo leto bo najbolj veselo, če ga boste dočakali vrh nebotičnika.

— Vse silvestrovanje v nebotičniku. Ze tradicionalno silvestrovanje v nebotičniku bo tudi letos združeno z zanimivimi plesnimi, akrobatskimi in varietejskimi točkami, ki bodo med našimi ljubljanci vzbujale največje zanimanje. Zlahtno kapljico bodo točili do petih jutraj in vsestransko poskrleli, da boste čez praznove leta stopili kar najbolj židane volje. Rezervirajte pravčasno mize in bodite pripravljeni: novo leto bo najbolj veselo, če ga boste dočakali vrh nebotičnika.

— Vse silvestrovanje v nebotičniku. Ze tradicionalno silvestrovanje v nebotičniku bo tudi letos združeno z zanimivimi plesnimi, akrobatskimi in varietejskimi točkami, ki bodo med našimi ljubljanci vzbujale največje zanimanje. Zlahtno kapljico bodo točili do petih jutraj in vsestransko poskrleli, da boste čez praznove leta stopili kar najbolj židane volje. Rezervirajte pravčasno mize in bodite pripravljeni: novo leto bo najbolj veselo, če ga boste dočakali vrh nebotičnika.

— Vse silvestrovanje v nebotičniku. Ze tradicionalno silvestrovanje v nebotičniku bo tudi letos združeno z zanimivimi plesnimi, akrobatskimi in varietejskimi točkami, ki bodo med našimi ljubljanci vzbujale največje zanimanje. Zlahtno kapljico bodo točili do petih jutraj in vsestransko poskrleli, da boste čez praznove leta stopili kar najbolj židane volje. Rezervirajte pravčasno mize in bodite pripravljeni: novo leto bo najbolj veselo, če ga boste dočakali vrh nebotičnika.

— Vse silvestrovanje v nebotičniku. Ze tradicionalno silvestrovanje v nebotičniku bo tudi letos združeno z zanimivimi plesnimi, akrobatskimi in varietejskimi točkami, ki bodo med našimi ljubljanci vzbujale največje zanimanje. Zlahtno kapljico bodo točili do petih jutraj in vsestransko poskrleli, da boste čez praznove leta stopili kar najbolj židane volje. Rezervirajte pravčasno mize in bodite pripravljeni: novo leto bo najbolj veselo, če ga boste dočakali vrh nebotičnika.

— Vse silvestrovanje v nebotičniku. Ze tradicionalno silvestrovanje v nebotičniku bo tudi letos združeno z zanimivimi plesnimi, akrobatskimi in varietejskimi točkami, ki bodo med našimi ljubljanci vzbujale največje zanimanje. Zlahtno kapljico bodo točili do petih jutraj in vsestransko poskrleli, da boste čez praznove leta stopili kar najbolj židane volje. Rezervirajte pravčasno mize in bodite pripravljeni: novo leto bo najbolj veselo, če ga boste dočakali vrh nebotičnika.

— Vse silvestrovanje v nebotičniku. Ze tradicionalno silvestrovanje v nebotičniku bo tudi letos združeno z zanimivimi plesnimi, akrobatskimi in varietejskimi točkami, ki bodo med našimi ljubljanci vzbujale največje zanimanje. Zlahtno kapljico bodo točili do petih jutraj in vsestransko poskrleli, da boste čez praznove leta stopili kar najbolj židane volje. Rezervirajte pravčasno mize in bodite pripravljeni: novo leto bo najbolj veselo, če ga boste dočakali vrh nebotičnika.

— Vse silvestrovanje v nebotičniku. Ze tradicionalno silvestrovanje v nebotičniku bo tudi letos združeno z zanimivimi plesnimi, akrobatskimi in varietejskimi točkami, ki bodo med našimi ljubljanci vzbujale največje zanimanje. Zlahtno kapljico bodo točili do petih jutraj in vsestransko poskrleli, da boste čez praznove leta stopili kar najbolj židane volje. Rezervirajte pravčasno mize in bodite pripravljeni: novo leto bo najbolj veselo, če ga boste dočakali vrh nebotičnika.

— Vse silvestrovanje v nebotičniku. Ze tradicionalno silvestrovanje v nebotičniku bo tudi letos združeno z zanimivimi plesnimi, akrobatskimi in varietejskimi točkami, ki bodo med našimi ljubljanci vzbujale največje zanimanje. Zlahtno kapljico bodo točili do petih jutraj in vsestransko poskrleli, da boste čez praznove leta stopili kar najbolj židane volje. Rezervirajte pravčasno mize in bodite pripravljeni: novo leto bo najbolj veselo, če ga boste dočakali vrh nebotičnika.

— Vse silvestrovanje v nebotičniku. Ze tradicionalno silvestrovanje v nebotičniku bo tudi letos združeno z zanimivimi plesnimi, akrobatskimi in varietejskimi točkami, ki bodo med našimi ljubljanci vzbujale največje zanimanje. Zlahtno kapljico bodo točili do petih jutraj in vsestransko poskrleli, da boste čez praznove leta stopili kar najbolj židane volje. Rezervirajte pravčasno mize in bodite pripravljeni: novo leto bo najbolj veselo, če ga boste dočakali vrh nebotičnika.

— Vse silvestrovanje v nebotičniku. Ze tradicionalno silvestrovanje v nebotičniku bo tudi letos združeno z zanimivimi plesnimi, akrobatskimi in varietejskimi točkami, ki bodo med našimi ljubljanci vzbujale največje zanimanje. Zlahtno kapljico bodo točili do petih jutraj in vsestransko poskrleli, da boste čez praznove leta stopili kar najbolj židane volje. Rezervirajte pravčasno mize in bodite pripravljeni: novo leto bo najbolj veselo, če ga boste dočakali vrh nebotičnika.

KINOMATICA 21-24

Danes nepreklicno zadnjičkrat!

Lilian Harwey in Willy Birgel

v krasnem vefilmsu plesa, glasbe in ljubezni

FANNY ELSSLER

Najnovejši žurnal. — Romantika divjega zapada, itd.

Predstave ob 16., 19.15 in 21.15 uri

Uradno vremensko poročilo

po stanju z dne 30 t. m.

Kateče-Planica, 870 m: —17, pooblačeno, mirno, pršilo 100 cm.

Planica — Tamar 1108 m: —15, jasno, pršilo, 110 cm.

Kranjska gora, 810 m: —17, barometer pada oblačno, mirno, pršilo, 70 cm, sankališče in drsališče uporabljivo.

Vrše 1501 m: pršilo, 130 cm.

Bled, 510 m: —12, barometer se dviga, megleno, 7 cm pršila na 20 podlage, drsališče ni uporabno.

Pokljuka — Sportotel, 1300 m: —9, jasno, 15 cm pršila na 100 podlage.

Bistrica-Boh. jezero, 510 m: —10, jasno, pršilo, 50 cm.

Zlatorog ob Boh. jezeru, 530 m: —9, jasno, sever, 5 cm pršila na 50 podlage.

Dom na Komni, 1520 m: —10, jasno, mirno, 10 cm pršila na 200 podlage.

Skalaški dom na Voglu, 1540 m: —12, jasno, 5 cm pršila na 200 podlage.

Koča na Zelenici, 1534 m: —14, jasno, 15 cm pršila na 220 podlage.

Koča na Kofcah, 1500 m: —14, jasno, 15 cm pršila na 100 podlage.

S sekiro ubil očeta in mater

Za ta zločin se bo do smrti pokoril na robiji

Maribor, 30. decembra. Letos v maju je mirne Muretnice pretresla strašna tragedija, grd zločin, ki jih malo takih pozna naša kriminalna kronika. Sin in njegova žena sta dvignila roko nad starši in sinova sekira je umorila očeta in mater. Tekla je kri staršev. Zadnje dejanje tega krvavega in strahotnega dogodka se je večerj dopoldne odigralo v Mariboru pred okrožnim sodiščem.

V razpravno dvorano, kjer se je zbralo mnogo poslušalcev, so pripeljali 31letnega posestnika Franca Znidarčiča in njegovo 30letno ženo Jožeko. Obe sta obtoženi groznega zločina, da sta v Muretnicah 11. maja spustila s sveta obdolženčeve starše, Jožeta in Marijo Znidarčič. Sin je s sekiro ubil očeta in mater, njegova žena pa ga je k temu nagovarjala.

Obtožena sta se poročila leta 1929 in prevzela od Znidarčičev posestvo. Oba roditelja sta si dogovorila dosmrtni preuzetki. Med mladima in starima zakoncem je prišlo zaradi tega do prepričev in do pravih. Stara Znidarčičeva sta namreč tožila mlada dva za preostanek kupnine. Po izpovedi obtoženčevega sina so starši sovražili zlasti snaho in ker je sin in hotel pretepati, so starši zasovražili še njega. Pravi povodov sovraštva med obema družinama ni danes moglo več ugotoviti, ker sta obtoženčeva roditelja že mrtva. Priče in po odvetnik, ki je zastopal pokojnika pri sodišču, pa izpovedujejo, da je treba iskati vzroke medsebojne mrznje pri obtoženih. V odvetniški pisarni v Ptuj, kjer so se zbrali obtožena in pokojna roditelja, je prišlo med sinom in očetom do ostrega prekanja in se je sin hotel očeta tudi dejansko ločiti, kar pa je odvetnik preprečil. Pokojni oče Znidarčič se je čisto pritoževal nad sinom in izražal strah pred njim, češ, da mu vedno grozi. Iz vsega tega je razvidno, da sta imela pokojnika pravi pekli pri obtoženih, da sta ju obtožena sovražila.

Usodnega dne je bil stari Znidarčič v Ptuj. Vrnil se je okoli 17. ure. Kako se je krvavi dogodek odigral, ne ve nihče, oziroma samo obtoženec, ki pravi, da je stari v svoji sobi prišel razgrajati. Začel da je prekinjati njega in njegovo ženo. Nato da je obtoženca poklical, v svojo sobo, kamor je res odšel. Zaradi prepira da

se je tako razburil, da je pograbil najbližji predmet — sekiro in z njo udaril očeta po glavi. Vsega ostalega da se ne spominja. Nekoliko drugače opisuje zločin obtoženka. Ona pravi, da sta bila z materjo takrat, ko sta se njen mož in oče prepirala, na vrtu. Ko sta zaslišali prepri, sta odšla v sobo. Obtoženec da je takrat že besnel in zmerjal svoje starše. Skočil je nato v kamro, vzel sekiro in stekel za očetom in materjo, ki sta pobegnili na njivo pred hišo. Tam je dohitel očeta in ga ubil. Kakor besen je sin takoj nato stekel za materjo ter tudi jo večkrat udaril s sekiro po glavi, da se je zgrudila v krvi in izdihnila.

Obtoženec je takoj po krvavem dejanju sedel na kolo in se odpeljal k orožnikom v Gorisnico. Tu je izpovedal, da je s sekiro udaril očeta in mater ter da ne ve, če sta mrtva. Na vprašanje, zakaj je to storil, je sin izpovedal, da je zaradi stalnih prepri moral napraviti konec. Ubili bi moral sebe ali starše. Odločil se je za poslednje. Nato je orožnike venomer izpraševal, koliko zapora bo dobil za ta zločin, iz česar se jasno vidi, da se je zavedal, kaj je storil.

Pri raztlesanju obeh trupel je komisija ugotovila, da sta roditelja imela lobanji popolnoma zdrobljeni in so bile vse poškodbe smrtno. Poškodbe so bile prizadejane z usedom sekire.

Ker je obtoženec zatrjeval, da je storil dejanje v stanju nevravnostnosti, je bil preiskani po zdravniški psihiatru, ki je izjavil, da je pri obtožencu obetojal patološki afekt in da je zato manj vravnostljiv. Da je imel obtoženec namen usmrtiti svoje starše, je potrjeno po mnogih okoliščinah. Tako je sin neprestano grozil s smrtjo, češ, da prej ne bo miru, dokler ne bodo šle tri glave itd. Pokojnika sta se pri znanih posvajalcah, ker sta slutila slab konec, češ, da obtoženca neprestano ščeva svojega moža proti njima.

Franca Znidarčič je bil med razpravo zelo potrjen in se je izgovarjal, da se pravi ničesar več ne spominja. Njegova žena soobtoženka je krivdo odločno zanikala. Razprava je trajala do 13.30, ko je predsednik velikega senata dr. Turato razglasil sodbo: Franc Znidarčič se obsoja na dosmrtno robijo, njegova žena pa se oprošča.

bila onemogočena zdravemu zakoncu izpolniti zakonske dolžnosti, če bi se dovolila poroka zakoncu, ki ne more zaploditi, kar bi bilo v nasprotju s svojim plodnim zakonskim drugom. Narodnosocialistična država pa zahteva izpolnjevanje zakonske dolžnosti, ker hoče dati nemškemu narodu dedno zdrav naraščanje.

Na tem primeru vidimo, kako se je izpremenila v Nemčiji ideja evgenike, ki si prizadeva, da bi se ne razporedili dedno manjvredni in bolni otroci. V Nemčiji pa evgenika ne dovoljuje neplodnim skleniti zakonsko zvezo po svoji volji in izbiri. Na to evgenika nikoli ni mislila in tega znastveno ni utemeljevala.

v 24 državah. Obtem delajo poskuse z bombaževinastimi vložki v umetnih tlakovainih kockah, ki so jih za poskušnjo izdelali 100.000 blokov.

Bodoča vojna in kolera

Pogosto slišimo, da nam preti v bodoči vojni epidemija kuge, razširjena umetno. Ta nevarnost pa ni tako velika, kakor se zdi na prvi pogled. Francoski raziskovalci, posebno Guari, so proučevali zadnje čase pogoje, pod katerimi bi se mogla v Evropi razširiti epidemija kuge in prišli so do zaključka, da se držbi bacil kuge v tako zvanih nemških miših, kjer tudi narašča njegova virulenca. V podganah jo pa izgubi. Na nemških miših živi posebne vrste bolha, ki se dobro počuti tudi na človeku. Podgane pa imajo druge vrste bolha, ki na človeku ne more živeti. Tudi če več dni gladuje, človeka taka bolha ne ugrizne in tako se bacil kuge nanj ne more prenesti. Miši so tropične živali in izvirajo iz Indije, odkoder so bile zanešene v Evropo v 12. stoletju med križarskimi vojnami s svojimi bolhami vred. Takrat so raznesle kugo po Evropi. Podgane so prišle v Evropo v 18. stoletju in so nemške miši povsem izpodrinile.

Z njihovim prihodom je izginila tudi kuga. Od tistih časov je bila kuga zanešana v Evropo šestkrat po nemških miših z ladjami, nikoli pa ni povzročila večje epidemije. Bilo je k večjemu nekaj sto primerov skoraj istočasno in ti so zopet izginili, čim so z ladjami pripeljane miši podlegle podganam. Dokler torej prevladujejo pri nas podgane, se nam ni treba bati velike in pogubne epidemije kolere, niti umetno povzročene, niti zanešene. Poleg tega pa ima zdravniška veča zdaj proti koleri že učinkovit serum. Če bi nas torej taka epidemija presenetila, bi lahko hitro in uspešno nastopili proti nji.

Dela Lipinska v Mariboru

Maribor, 28. decembra. Z mnogo zanimanja pričakovali večer vedre umetnosti Dele Lipinske je za nami. Prav odkrito moram priznati, da sem pričakoval več.

Dela Lipinska ima zelo prijeten nastop, je prikupna pojava z odlično mimiko in dovolj kultiviranim glasom. Zato tudi ne morem točno povedati, v katerem pogledu sem pričakoval več — morda od pesmi samih. Iz precej obširnega programa bom omeniti samo one točke, ki so izzvale pri občinstvu največ odmeva. V prvem delu moram omeniti dvojce chansov: »Pesim zeme in »Človek, ki je izgubil spomin«. Posebno druga je po svoji duhoviti primeri in aktualni vsebini naša popolen odmev. Ugajale so tudi njene figurine »Velike amoureuse«, v katerih je prikazala Messalina, Katarino II., Pompadurko, Lady Hamilton in Marie-Louise Dietrich. Po odmoru je bila najboljša »Uspavanka« in od obeh dodanih pesmi »Ruska narodna pesem«.

V kolikor ni spremljala svojih pesmi na klavirju sama, je to dolžnost opravil zelo dobro Walter Lajtl, ki je pokazal mnogo razumevanja za inteligentno spremljavo. Lajtl pa se je tudi kot dober pianist s F. Scherjevo skladbo »Blue moon« in da Costovim »Valse romantique«, ki ju je igral kot solističen vložek med programom.

Med publiko, ki je precej dobro zasedla gledališče, smo opazili mnogo ljudi, ki se našega kulturnega življenja v splošnem obogajajo, ki pa jih je na brž privedel občutek dolžnosti do rojakinje. —abc.

MODERNI ČASI

Služkinja: Če ne loš priden, Mihec, te za tožim papanu. Mihec: Marička, držite se raje politike ne vmešavanja.

Srednješolski zimski plavalni tečaj

Obiskalo ga je doslej 232 učencev in učenk — Tečaj bo zaključen 3. januarja

Ljubljana, 30. decembra. I. Jugoslovanska plavalna šola, ki je bila na poudu SK Ilirije ustanovljena letos poleti, je za božične praznike priredila v zimskem kopališču Ilirije plavalni tečaj za dijake ljubljanskih srednjih šol. Tečaj se je začel 23. t. m., torej z učen, ko so se začele božične počitnice in se je nadaljeval vse dni z izjemo božiča ter na končan 3. januarja. Tečaja so se udeležile naslednje srednje šole: mosko učiteljske, humanistične gimnazije (fantje in dekleta), I. dr. realna gimnazija, II. dr. realna gimnazija (samo dekleta), III. dr. realna gimnazija (samo fantje), meščanska deška šola na Prulah ter meščanski šoli Vič in Bežigrad. Tečaj je do zdaj obiskalo 232 učencev in učenk, obisk pa bi bil še znatno večji, če bi bili vsi dijaki pravčasno obveščeni.

Zaradi številnega odziva, priglasili so se učenci od najnižjih do najvišjih razredov, mora šola poslovati dopolne in popoldne in si je uredila spored tako, da dopolne vežbajo fantje, popoldne pa dekleta. Ker v zimskem bazenu ni dovolj prostora, so tečajnike razdelili na skupine, ki vežbajo po področju do največ dve uri. Poslovanje šole je bilo znatno olajšano iz razloga, ker so bili med prijavljenimi z eno samo izjemo vsi plavalci, četudi večji le prsnega plavanja. Pouk je bil sistematičen. Tečaj so vodili najspodobnejši plavalci Ilirije pomagali so jim pa tudi tolovadni učitelji in učiteljice, ki se redno menjavajo pri slehernem treningu. Tečaj se začne vsakokrat najprej s plavalno gimnastiko, ki ji nato sledi plavanje. Poučujejo samo crawl. Kljub kratkemu času se zdaj ni nobenega tečajnika, ki tega sloga ne bi obvladal vsaj za silo. Prav mnogo jih pa je, ki so nenehno napredovali in pokazali izrazito nadarjenost. To velja zlasti za dekleta, ki jim darjal mena v splošnem bolj »leže« kakor fantom. Bržkone je iskati razlog v telesni konstituciji, ki je pri dekletih mnogo bolj prilagojena mehkim gibom, kakršni so potrebni pri crawlu. Voditelji tečaja zatrjujejo soglasno, da so zlasti med dekleti opa-

zili izredne talente, ki bi se s sistematičnim vežbanjem prav kmalu izvežbali v prvostupne plavalce. Seveda nikogar ne silijo, da bi se posvetil plavalnemu sportu in stopil v vrsto tekmovalcev, ker to ni namen šole. Kdor bo imel veselje do tega, se bo lahko sam prijavil v plavalno sekcijo Ilirije. Fantje kažejo manj nadarjenosti, čeprav tudi ti naglo napredujejo. Največ uspeha je pri najmlajših kar dokazuje, da se človek crawla priuči najbolje in najlažje v zgodnji mladosti med 8 in 14 letom. Dijaki višjih razredov namreč niso pokazali tolikšnih sposobnosti kakor njih mlajši so-učenci.

Tečaj bo torej končan 3. januarja, ker pa je 10 dni premalo, da bi tečajniki popolnoma spoznali vse finese crawla, se bo tečaj nadaljeval v drugi polovici februarja. Zimski bazen bo do tega časa zaprt, da pa ne bi bili udeleženci tečaja popolnoma brez treninga, se je plavalna šola obrnila na banskno upravo, da bi za ta čas uvedla v srednjih šolah mad tolovadnimi urami obvezno plavalno gimnastiko. Ker so mero- darjalni činitelji že zdaj pokazali dosti razumevanja za prizadevanja I. Jugoslovanske plavalne šole, je pričakovati, da bo tudi tej prošnji ustreženo. Če bo šola še nadalje poslovala roko v roki s šolskimi oblastmi, bo njeno delo prav gotovo rodilo uspeh, ki si ga je namenila pri svoji ustanovitvi. Že zdaj so se pokazale velike koristi delovanja šole, ko nesehčno propagira in uči plavanje med mladino brez vsake odškodnine.

Evgenika v Nemčiji

Nemški zdravstveni urad je oddalil izpričevalo o zakonski sposobnosti (Ehetauglichkeitszeugnis) dvema poročenca, od katerih je bil eden postal neplođen po operaciji. Referent urada za raso in naseljevanje dr. Schmidt: Klevenov zagovarja v reviji »Deutsches Reich« ta sklep zdravstvenega urada. Po njegovem mnenju bi

Maurice Ravel umrl

V torek jutraj je umrl na pariški kliniki znani francoski skladatelj Maurice Ravel, star 62 let. Pred 14 dnevi se je podvrnil težki operaciji. Smrt je nastopila v agoniji. Ob smrti postojali so bili zbrani njegovi prijatelji z njegovim bratom in zdravnikom. Ravel je bil rojen leta 1875 v južni Franciji.

Po nedavni smrti Alberta Roussela je zadel francosko glasbo nov težak udarec s smrtjo skladatelja svetovnega slovesa Maurice Ravela. Pokojni je bil eden glavnih predstavnikov francoskega duha na glasbenem polju. Kot skladatelj se je organizirno spojil z vladajočo impresionistično Debussyjevo modernom in ob njegovi strani je zrasel v vodilnega reprezentanta te smeri. V svojih skladbah je bil pa navzlic temu ori-

ginalen in ustvaril je mnogo samoniklega. Njegova zapuščina francoski glasbi je bogata in trajne vrednosti.

Bombaževinaste ceste

Izredno bogata letina bombaževine, ki ne vedo kam bi znjo, je povečala zanimanje za poskuse porabiti bombaževino za gradnjo cest. Te zanimive poskuse delajo od lani v raznih krajih Združenih držav. Washingtonska vlada je dala na razpolago nad 6 milijonov kvadratnih metrov bombaževinskega blaga in inženjer E. R. Royall, ki je vodil gradnjo, pravi, da so se poskusi zaenkrat dobro obnesli. Zgrade najprej normalno podlago ceste iz kamena in gramoza, ki ga dobro povaljajo. Potem dobi podlaga asfaltno plast in nato šela pride bombaževinasta blaga, na vrh pa končno zgornja plast iz asfalta ali cementa. Bombaževina veže zgornji in spodnji del, obenem pa varuje spodnji stroj močnih tresljev. V Ameriki so zgradili že 580 km bombaževinastih cest. Povedi je zgornja plast zelo trpežna, toda končna sodba bo lahko izrečena šele čez nekaj let.

Ceste z bombaževinastim vložkom morajo biti znatno trpežnejše od navadnih; saj je po doli kilometre take ceste dražji za 400 dolarjev. Če se bo po pokazalo, da je ta investicija dobra, bo Amerika takoj rešena ekribi, kam s prevelikimi zalogami bombaževine in tudi druge države bi si oddahnile. Posebno v Bombayu sežgo vsako leto velike množice bombaževine, da obdrže ceno na svetovnem trgu. Vse to bi prenehalo, nasprotno, če bi gradile vse države, kjer se prideluje bombaž, samo bombaževinaste ceste, bi komaj zadostovala še tako dobra letina in pridelovanje bombaža bi se lahko še razširilo. V Ameriki preizkušajo ceste z bombaževinastim vložkom istočasno

ROLF FREMONT:

Spet o razgalinah

— Uganil si. Če nam zlepa ne bo izročil svojega izuma, se bomo morali polastiti njega ali pa še koga drugega, ki mu je pri srcu, in ga prisiliti, da nam proti osvoboditvi odkrije svojo tajno.

— Kaj pa, če se bo naši zahtevi protivil?

— Upam da tako zakrknjen ne bo. Če bi pa le bil, nam ostane še tretja pot. Ugrabimo ga! Pripravljeni bomo na vse.

— Kaj naj torej storimo zaenkrat?

— Walpole odpotuje z menoj še nocoj, jutri se pa zgasi v tovarni, kjer bo nastopil delo takoj ali pa čez nekaj dni. Vidva pa ostaneta zaenkrat v Bostonu in čim pride moje pismo ali brzojavka, prideš ti, Andrej, v tovarno, kjer se boš pogajal z Bensonom. Poprej se bova pa po potrebi in možnosti še večkrat sestala, da se o vsem točno domeniva. Kraj in čas ti sporočim.

— Ti, Fedor, pa počakaš mirno v Bostonu, da prideš na vrsto. Kdaj in kam boš moral prispeti z ladjjo, o tem se pomenimo, čim nam bodo znane podrobnosti nadaljnjih načrtov.

— Kaj pa čas »Marsovega« povratka? — je priponil Bowden.

To zvedeti bo stvar Fedorova, ki ostane na strani. Danes pa zaenkrat zadostuje tole: Mislim, da

je naše prvo posvetovanje končano. Zdaj bodi dovolj. — Tu je mnogo ušes.

Krčma se je bila res ta čas tako napolnila, da ni bilo nekjer več praznega kotička in očka Bennett je komaj sproti stregel svojim gostom. »Mokri« so se vedno bolj razvneli, kajti veselje, ki se je kaj slabo ujemalo z dovoljenimi pijačami, je našlo tu odprta vrata k srcem, ki se niso zme-nila za prepovedi zakona.

K razglašenemu klavirju v majhnem kotu je sedel skušnarn godbenik, kraj njega sta se pa postavila gosla in zamorec s harmoniko v rokah. Pianist je moral obenem udarjati z nogo po ročici, ki je bila v zvezi s palčico in k bobenčku pritrjenim pokrovcem, kar je delal tako vneto, da je polnil kakov tonov in zvokov precej tesno krčmo s svojo mogočnostjo.

Zdaj pa zdaj je zamenjal zamorec harmoniko s saksofonom ali pa je ovenčal svojo kodrasto glavo z obročem z zvončci, s katerimi je navdušeno cingljaj. Glasovi vedno bolj razgretih in godbo soren-ljajočih poslušalcev so se mešali v divjo simfonijo, da so se okna kar tresla. Očka Bennett je pa od radosti kar žarel in navdušeno je nihalval gostem, obenem spravljaj v močno lepe dolarčke.

IX.

KRATEK POGLED NAZAJ

Edgar Benson, Evelina in Arthur. trojica v mirnem domu Benson Works, zdaj prava družina, je preživljala nroste večere večinoma skupno v udobnem salončku, kjer je bilo tako lepo in prijetno

zlasti ob pustih jenskih večerih, ko je rosil dež po oknih in zavijal veter liki bujan prošnjik, hrepenec zaman po svobodi ali pa ob zimskih dneh, naglo izpreminjajočih se v noč in temo.

Ob skodelici čaja se je tu prijetno poslušal, kako se razlegajo iz radijskega aparata nežni zvoki, resne in vesele melodije petja ali gode ali pa glasovi, prinašajoči vesti iz vseh krajev sveta. Ure so tekle v tem prijetnem kotičku kakor v sanjah, osamljenost je izginjala in nevidne vezi, spadajoče tudi ta skriti kotiček z daljnim svetom so blagodejno ovirale duha poslušalcev. Da so mogli živeti duševno življenje skupaj z milijoni neznanih so-ljudi.

Tako je hitro minevala zima in pomlad je potrkala na duri še predno se je kdo nadejal. Zima je je la naenkrat umirala. Iz zemlje je puhtel čuden vonj, vonj klijajočega življenja, čeprav je prihajal iz trohnohe in smrti strohnelega listja, ki ga je bila jesen razmetala po tleh, da bi vrnilo zemlji vse soke, kar jih je bilo sprejelo od nje, skupne matere, ko se je razvijalo pod solnčnimi žarki v kronah dreves in grmov.

Toda v salončku očeta Edgarja je bilo vedno enako prijetno tudi če so pihale skozi odprta okna sveže pomladne sapice z vonjem cvetočega brega. Radio je veselo odmevalo, pomlad in zvoki od daleč razlegajočih se pesmi so doneli tihno v jasno noč, zaključujoč tu na tisoče milj daleč od zibelke svoje življenja v zadnjih ugašajočih utripih.

Tistega večera, ko so se v Bostonu sestali štirje

znova zbrani prijatelji, ki naj bi se njihova nadaljna usoda prepletala z usodo Bensonove rodbine, so se bili razgovorili oče Edgar, Evelina in Arthur o svojih rodbinah, živcih in raznih delih sveta, čeprav so se bili njihovi člani po tako čudnem naključju sešli.

Benson, ki je vedno rad obujal svoje bogate spomine, je danes omenil davno minule čase, ko si je mlada, po svobodi in neodvisnosti hrepenela Amerika prvič upala nastopiti proti svoji prekomorski materi.

— To je morda na prvi pogled suhoparna zgodba, toda nedvomno zelo poučna, ki ne škoduje priklicati si jo zdaj pa zdaj v spomin, — se je namnehlil Evelini, proseči ga, naj pove kaj iz onih časov. — Morda mi boš odustila tudi ti, Evelina, če bom po zgledu profesorjev vpletel v svoje današnje pripovedovanje nekaj letnice in podatkov, ki jih često čitamo, toda še pogostejše hitro pozabljamo.

— Oh, saj vedno rada poslušam, kar nam pripoveduje zgodovina, dragi oče, zlasti pa sem hvaležna, če je v tem kosček zgodovine tvojega rodu. Kar začni, prosim!

— No, na naj bo, — je začel Benson. Položili je predse debel sveženj listin in slik. starih spominov. — Posebi hočem daleč v preteklost.

Prvi poskusi Angležev polastiti se te zemlje snadajo v leta okrog 1578. Ozemlje sedanjih Združenih držav je bilo kot nalašč ustvarjeno in pripranjeno za beoško. prihajajoče sem iz Evrope in lovu za pustolovčinami.